goniec codzienny

WILNO
Wtorek
23 września 1941 r.
Nr. 56
Cena 30 kopiejek

Przełamanie frontu bolszewickiego

Wojska niemieckie dotarły do Morza Azowskiego.—Niszczenie okrążonych pod Kijowem armij.— Poważne straty brytyjskiej floty powietrznej i morskiej

Z Kwatery Głównej Führera 21 września.

Naczelne Dowództwo Niemieckich Sił Zbrojnych podaje:

Na południowym skrzydle ofensywnego frontu niemieckiego osiągnięto morze Azowskie. Wstępem do tego zwycięstwa była bohaterska akcja pewnej dywizji piechoty, która w najtrudniejszych warunkach i mimo wszystkich nieprzyjacielskich kontrataków, sforsowała koło Berysławia, 60 km. na północny wschód od Chersonia, przejście przez szeroki, dolny bieg Dniepru.

Niszczenie okrążonych na wschód i południowy - wschód od Kijowa wojsk nieprzyjacielskich postępuje naprzód. Oddziały niemieckie, które od strony zachodniej wkroczyły do Kijowa, poprzez Dniepr, posunęły się z wojskami, które poprzez Desnę zaatakowały nieprzyjaciela od strony północnej. Gwałtowne próby nieprzyjaciela przedarcia się załamały się. Liczby jeńców i zdobyczy wojennej wzrastają z każdą godziną.

Jednostki Marynarki Wojennej posunęły się wgłąb zatoki Fińskiej, wzmocniły pas zapór minowych i zabezpieczyły operacje, rozpoczęte przeciw wyspom bałtyckim.

Lotnictwo na północny-zachód od półwyspu Krymskiego zatopiło jedną sowiecką łódź strażniczą, jedną kanonierkę oraz 3 statki handlowe o ogólnej pojemności 10.000 trb. i rzuciło celne bomby na jedną sowiecką łódź torpedową.

W walce przeciw W. Brytanii silne oddziały niemieckich samolotów bojowych ubiegłej nocy zrzuciły bomby ciężkiego i najcięższego kalibru na urządzenia portowe i zakłady zaopatrzenia w Southampton. Celne trafienia na magazyny, doki i inne obiekty wojskowe tego miasta wyrządziły poważne zniszczenie. Zaobserwowano cały szereg większych pożarów. Inne samoloty bojowe zaatakowały lotniska oraz urządzenia portowe w południowej i wschodniej Anglii i na północny wschód od The Wash zatopiły jeden frachtowiec o pojemności 4000 trb. Jeden dalszy, większy statek handlowy uszkodzono. Lotnictwo brytyjskie podczas bezowocnych prób ataku nad Kanałem w dniu wczorajszym straciło 39 samolotów. Z tej liczby myśliwce zestrzeliły 35 samolotów, artyleria marynarki 4 samoloty. 2 własne samoloty nie powróciły do swej bazy.

W Afryce północnej niemieckie samoloty bojowe zniszczyły brytyjski obóz polowy koło Tobruku.

Nieprzyjaciel ostatniej nocy zjawił się nad północnymi i południowo-zachodnimi Niemcami. Pojedyncze samoloty przedarły się aż do stolicy Rzeszy. Wskutek zrzuconych bomb na dzielnice mieszkalne powstały nieznaczne szkody. Myśliwce nocne i artyleria przeciwlotnicza zestrzeliła 3 bombowce brytyjskie.

Z Kwatery Głównej Führera, dnia 22 września.

Naczelne Dowództwo Niemieckich Sił Zbrojnych podaje:

W rejonie na wschód od Kijowa kontynuowano niszczenie rozbitych na kilka grup i ściśniętych na małym obszarze sił nieprzyjaciela. Podane we wczorajszym komunikacie nadzwyczajnym cyfry wziętych jeńców i zdobytych materiałów wojennych obecnie znów znacznie wzrosły. Niezależnie od tego [illegible], przy odparciu jego rozpaczliwych prób przełamania się, zadano ciężkie i krwawe straty.

Jak również podano w komunikacie nadzwyczajnym, w zdecydowanym ataku zdobyto w dniu wczorajszym Arensburg, główne miasto na wyspie Oesel. Oczyszczenie wyspy z resztek pozostałych tam jeszcze wojsk nieprzyjacielskich zbliża się ku końcowi.

Działalność lotnictwa niemieckiego podczas licznych ataków na statki sowieckie w dniu wczorajszym była wyjątkowo pomyślna. Na morzu Czarnym zatopiono jeden krążownik, dwa kontrtorpedowce i jeden dalszy statek wojenny, jak również 9 statków handlowych o ogólnej pojemności około 25.000 trb. 2 dalsze okręty wojenne i 2 statki handlowe stanęły w płomieniach.

Na obszarze morskim na zachód od Kronsztadtu pancernik sowiecki „Rewolucja październikowa" i ciężki krążownik „Kirow" otrzymały po dwie, jeden dalszy ciężki krążownik 4 celne bomby. Poza tym celnymi bombami uszkodzono 3 kontrtorpedowce, 1 poławiacz min i 1 kanonierkę.

Jak podawał komunikat nadzwyczajny, łodzie podwodne na Atlantyku zaatakowały 2 karawany nieprzyjacielskich statków i jeden płynący osobno statek handlowy. W twardej walce zatopiły one 13 ciężko naładowanych statków, wśród nich 4 tankowce o ogólnej pojemności 82.500 trb. Jeden dalszy statek został przez torpedę uszkodzony.

Lotnictwo niemieckie w dniu wczorajszym 1.600 km. na zachód od La Rochelle, zatopiło 1 statek-cysternę o pojemności 6.000 trb. i zaatakowało ostatniej nocy z dobrym rezultatem ważne obiekty wojskowe na południowo-wschodnim wybrzeżu Anglii.

Myśliwce niemieckie, przy odpieraniu prób nalotów nieprzyjaciela, w dniu wczorajszym zestrzeliły w gwałtownych walkach nad Kanałem 29 samolotów brytyjskich, przy stracie jednej własnej maszyny. Artyleria przeciwlotnicza i łodzie strażnicze zestrzeliły po jednym dalszym samolocie nieprzyjacielskim.

W północnej Afryce bombardowano z dobrym rezultatem lotnisko Kufra.

Działań lotniczych nieprzyjaciela nad terenem Rzeszy, ani w dzień ani w nocy nie zanotowano.

Wroga propaganda w fałszywy sposób usiłuje łączyć podaną w komunikacie nadzwyczajnym z dnia 19 września cyfry w zabitych, rannych i zaginionych wśród naszej floty powietrznej ze stratami w samolotach. W związku z tym stwierdza się, że niemiecka flota powietrzna nietylko składa się z eskadr lotniczych, lecz również z oddziałów sprawozdawców lotniczych i obsługi dział przeciwlotniczych. Pewna część tych ostatnich stale bierze udział w walkach na ziemi, często współdziałając bezpośrednio za przednimi liniami piechoty przy odpieraniu czołgów nieprzyjacielskich i pokonywaniu ufortyfikowanych bunkrów sowieckich. Ich straty mieszczą się w podanych ogólnych cyfrach strat naszego lotnictwa.

BERLIN, 21 września. (PD). Jak komunikują ze źródeł wojskowych, w ciągu dnia wczorajszego próbowali bolszewicy w rejonie Leningradu w kilku miejscach przerwać żelazną obręcz wojsk niemieckich. Próby te zostały odparte przez wojska niemieckie z ciężkimi stratami dla bolszewików.

Niemieckie zwycięstwa sprawiły Anglii zawód

Niemieckie zwycięstwa na wszystkich odcinkach wschodniego frontu, o których dopiero obecnie publiczność dowiedziała się niektórych szczegółów, odjęły bolszewikom zupełnie mowę. Jak powiadamia Biuro Reutera, sowieckie biuro informacyjne w Moskwie podało o walkach tylko tyle do wiadomości, że „Nasze wojska na całym froncie zwalczają wroga". Komunikat Reutera oświadcza, że „z powodu złych warunków atmosferycznych" nie można było słyszeć żadnych innych wiadomości sowieckich. W Londynie od kilku już dni obawiano się przejścia przez wojska niemieckie południowego biegu Dniepru na szerokim froncie. W Moskwie i Londynie pokładano jednak duże nadzieje w odciążających uderzeniach na innych odcinkach frontu, zwłaszcza na obszarach między Kijowem a jeziorem Ilmen. Angielsko-rosyjskie nadzieje rozwiał jednak wtorkowy komunikat niemieckiego dowództwa naczelnego o zlikwidowaniu trzech armij sowieckich na południe od jeziora Ilmen. Dokonana tam próba bolszewików odciążenia Leningradu spełzła więc na niczym.

Można sobie wyobrazić, jakie smętne wrażenie w Londynie wywarły wiadomości o klęsce na południe od jeziora Ilmen, do której obecnie dochodzi wiadomość o posuwaniu się armii niemieckiej na Ukrainie, a zwłaszcza wiadomość o zdobyciu Kijowa i Połtawy. W Londynie, taksamo jak zresztą i w Moskwie, sądzono, że Dniepr w swoim dolnym biegu od 700 do 2.000 metrów szeroki, stanowi nie dającą się sforsować sowiecką linię obronną. Wprawdzie „Manchester Guardian" wypaplał, że sowiecki marszałek Budienny ze swojej armii, liczącej półtora miliona żołnierzy, zdołał uratować na tamten brzeg tylko 350.000 ludzi, jednak w obozie Churchilla i Stalina wierzono mocno, że silne pozycje nad potężną rzeką, jaką jest Dniepr, będą mogły być skutecznie bronione przez resztki armii Budiennego oraz rezerwy.

W rzeczywistości przejście niemieckie i sprzymierzonych wojsk przez Dniepr było jeszcze trudniejszym zadaniem, niż przejście przez Maas i Ren na zachodzie, jak również przeprawienie się przez Dunaj pod Belgradem. Możliwe do przeprawy miejsca były pod bardzo gwałtownym ogniem artylerii sowieckiej. Wobec osłabienia swojego lotnictwa bolszewicy skoncentrowali tam liczne samoloty z innych odcinków frontu w celu uniemożliwienia przejścia przez rzekę. Jednak dywizjom niemieckim udało się sforsować potężną przeszkodę, jaką stanowiła rzeka, w tych miejscach, które wybrało niemieckie dowództwo.

Londyński „Times" zaklina bolszewików, by stawiali zacięty opór w okolicach Kijowa. Oczekuje tego od wojsk sowieckich Anglia, pomimo że „ewakuacja" Czernihowa i Kremieńczuga do czego przyznaje się Moskwa, umożliwia „niebezpieczną akcję", stwierdza „Times". Także „Izwiestja", naczelny organ bolszewicki, zwracają się z wezwaniem do ludności Kijowa, żeby wystąpiła do walki, pomimo że dotąd stale twierdziły, iż niemieccy żołnierze przenigdy nie przekroczą Dniepru.

Taka jest zawsze sowiecka ostateczna racja stanu. Wobec tego, że armia, którą w celu zdobycia Europy uzbrojono z ogromną krzywdą dla własnego narodu, nie jest zdolna do tego, czego spodziewali się po niej prorocy rewolucji światowej, ma odwrócić nieszczęście szary obywatel sowiecki. A depesze, jak: „Słuchaj, ludu londyński!", mają wzbudzić na świecie przekonanie, że jest to możliwe!

—o—

Potwornego zniszczenia Kijowa dopuścili się bolszewicy

BERLIN, 21 września. (PD). Z kół wojskowych donoszą: Przy wkroczeniu do miasta Kijowa znalazły wojska niemieckie trudne do wyobrażenia sobie spustoszenia, które wyrządzili bolszewicy przed swą ucieczką albo zanim zostali zniszczeni. Bez oglądania się na ludność okolic i miasta zabrali oni lub spalili wszystkie, ważne dla życia mieszkańców zapasy, zburzyli i unieruchomili urządzenia kanalizacyjne i elektrownie. Wszędzie piętrzą się ruiny wysadzonych w powietrze linii kolejowych i mostów tak, że ludność nie może się zaopatrywać w niezbędne do życia środki.

Niemieccy żołnierze, w szczególności oddziały saperów, oczyściły potrzebne dla marszu naprzód i dla dopływu posiłków niemieckich wojsk drogi i okolice z wszelkich przeszkód i zapór minowych tak, że zaopatrywanie walczących wojsk odbywa się sprawnie. Bolszewicy jednak przez swą wściekłość burzenia narazili w najokrutniejszy sposób na niebezpieczeństwo życie dziesiątków tysięcy ludzi.

—oo—

Oesel i Moon całkowicie w rękach niemieckich

Z Kwatery Głównej Führera, 21 września. (PD). Komenda Główna Sił Zbrojnych podaje do wiadomości: We wzorowym współdziałaniu odniosły oddziały wojska, lotnictwa i floty wojennej nowe poważne zwycięstwo. Arensburg, stolica Oesel, została zajęta zdecydowanym atakiem. W ten sposób Moon i Oesel znalazły się trwale w naszym ręku.

Jeszcze tylko rozproszone części załogi Oesel znajdują się w zachodniej części wyspy. Zniszczenie ich jest pewne.

Atak bombowców niemieckich na Kronsztadt

BERLIN, 21 września. (PD). W rejonie walk około Petersburga, jak donoszą ze strony miarodajnej — niemieckie samoloty bojowe zaatakowały dzisiaj z dobrym skutkiem port i twierdzę Kronsztadt. Wielokrotnymi nalotami zniszczono nieprzyjacielskie stanowiska artylerii i skupiska wojsk, rozbito i częściowo zniszczono samoloty i kolumny.

Gubernator dr. Lasch odwiedził metropolitę Szeptyckiego

LWÓW, 20 września (PD). Naczelnik Okręgu Galicji, gubernator Dr. Lasch w towarzystwie kierowniczych osobistości z grona jego współpracowników rządowych odwiedził w tych dniach metropolitę kościoła grecko - katolickiego arcybiskupa Dr. Szeptyckiego, przykutego do fotela od lat naskutek choroby.

W czasie przyjaznej wymiany poglądów, roztrząsano zagadnienia polityczne oraz problemy kulturalne i socjalne w Galicji. Podczas rozmowy zaznajomił gubernator arcybiskupa z planem powołania w tym okręgu do życia ukraińskiego wydziału pomocy, mającego na celu opiekę i socjalne zabezpieczenia niezdolnej do pracy ludności ukraińskiej. Metropolita poparł w zupełności ten projekt i zgłosił gotowość wzięcia osobiście udziału w wydziale pomocy.

POŁWYSEP KRYMSKI ODCIĘTY

BERLIN, 21 września. (PD). Jak DNB donosi w uzupełnieniu dzisiejszego komunikatu wojennego, wojska niemieckie przeprawiły się, walcząc na południu, na drugi brzeg dolnym biegu Dniepru koło Berysławia i posunęły się po oczyszczeniu terenu na południe od ujścia Dniepru na wschód aż do Morza Azowskiego. W ten sposób wojska niemieckie odcięły zupełnie półwysep krymski od jego zaplecza, przez co sytuacja Sowietów na wybrzeżu północnym Morza Czarnego staje się coraz cięższa.

Nowe lotnicze brytyjskie ataki na wybrzeża Kanału przedsięwzięte w celu odciążenia Sowietów pozostały bez skutku, pociągając za sobą ciężkie straty dla nieprzyjaciela. Niemieckie myśliwce i artyleria marynarki wojennej zestrzeliły w dniu wczorajszym 35 nieprzyjacielskich myśliwców i 8 bombowców. Ogólnym stratom brytyjskim wynoszącym ogółem 43 samoloty odpowiada strata ze strony niemieckiej 2 samolotów. Należy zaznaczyć, że duży wkład angielskich sił lotniczych w żadnym miejscu nie spowodował strat godnych wzmiankowania ani w dziedzinie wojskowej ani gospodarczej. Przeciwnie odnosi się wrażenie, że powietrzne ataki angielskie coraz częściej i coraz bardziej planowo są kierowane przeciwko terenom zamieszkałym, a więc przeciwko ludności cywilnej terenów okupowanych i Rzeszy.

BERLIN, 20 września (PD). W dalszym ciągu szybkich działań niemieckich na Ukrainie, jak się dowiaduje DNB., niemieckie samoloty bojowe zaatakowały stanowiska sowieckie. Niemieckie bomby burzyły bez przerwy sowieckie stanowiska i gniazda oporu. Nadto zniszczyły niemieckie samoloty 16 sowieckich czołgów i 200 pojazdów wszelkiego rodzaju. 5 sowieckich bateryj przeciwlotniczych i 3 inne działa wytrącono z walki. 23 pociągi przewożące wojska bolszewickie zostały zapalone celnie rzuconymi bombami.

Inne niemieckie samoloty bojowe i nurkujące zaatakowały następującymi po sobie falami sowieckie kolumny i stanowiska artyleryjskie. Ich uporczywe ataki zniszczyły ogółem 660 sowieckich aut wszelkiego rodzaju i 41 armat, jak również zadały bolszewikom nadzwyczaj krwawe straty.

Bułgarzy po stronie Osi

SOFIA, 22 września (PD). Gazeta „Duma" publikuje wynik ankiety, zebranej od 48 reprezentantów politycznego, umysłowego i gospodarczego życia Bułgarii na temat „Bułgaria na froncie walki o stworzenie nowej Europy".

Zapytani wypowiadają się jednogłośnie za polityczną współpracą Bułgarii z mocarstwami osi, z którymi los Bułgarii jest nierozdzielnie związany. Dają oni wyraz swojej wierze w zwycięstwo niemieckiej broni i w zwycięstwo prawdy i sprawiedliwości, które to zwycięstwo będzie również zwycięstwem Bułgarii, i którego symbolem jest litera „V" (Victoria).

W końcu oświadczają oni, że Bułgaria chce wnieść swoją część do budowy nowej Europy.

—

Zaostrzenie polityki antyangielskiej w Indiach

SZANGHAJ, 22 września. (PD). Według doniesienia z Madrasu oznajmił hinduski przewodniczący Kongresu Satyamurti, że chwilowo prowadzona przez Kongres polityka biernego oporu nie wystarcza w obecnym położeniu. Partia kongresu musi przejść do aktywniejszej polityki i zyskać z powrotem władzę polityczną.

Satyamurti oświadczył dalej, że zamierza on spotkać się z Gandhim jeszcze w tym miesiącu. Przy tej sposobności wezwie on Ghandiego do zmiany polityki Kongresu.

Dzisiejszy numer zawiera 8 stron

NOWY PORZĄDEK W NOWEJ EUROPIE

W artykule p. t. „Zur Neuordnung der Lebensräume", wydrukowanym w czerwcowym numerze b. r. czasopisma „Europäische Revue" podsekretarz stanu dr. Wilhelm Struckart poddaje krytyce dotychczasowy liberalny i demokratyczny system ustrojowy, omawia zasadnicze ustrojowe tezy narodowego socjalizmu oraz zadania, które czekają nową Europę. Z artykułu tego podajemy niektóre wyjątki.

Nieprzyjacielska zagranica często zarzuca narodowo - socjalistycznemu kierownictwu Państwa, że zamierza narzucić innym narodom własne formy konstytucyjne. Kto tak myśli, stwierdza zupełną nieznajomość zasad niemieckiego ustroju społecznego. Szacunek przed żywymi siłami obcego narodu oraz uznawanie wszelkiej odrębności narodowej, która przez twórczość w ciągu historii okazała swoją wartość — oto zasady, którym hołdował zawsze ruch narodowo - socjalistyczny oraz kierownictwo państwa, a które przede wszystkim Wódz Rzeszy kilkakrotnie podkreślił w najbardziej uroczysty sposób. Zasady te będą ważnymi elementami nowego porządku społecznego, który przecie ma być zbudowany na dobrowolnej współpracy powołanych do wspólnej twórczości narodów.

Co się zaś tyczy „konstytucji" państwa, opartego na narodowo-socjalistycznych zasadach, będzie nią taka forma porządku państwowego, która wyrastać będzie organicznie z historii oraz narodowych odrębności każdego narodu, forma ta ułatwi i umożliwy dalszy rozwój sił danego narodu zgodnie z jego odrębnymi cechami, umożliwi rozrastanie się ducha narodowego, pielęgnowanie oraz rozwijanie kultury narodowej oraz zabezpieczy w sposób jak najbardziej celowy narodową przestrzeń życiową. Wynika z tego, że porządek państwowy, który, jako wyraz duchowej postawy narodu, wytrzymał próbę życia, a nadto okazał się odpowiedni dla poglądu na świat oraz dla polityki pewnego narodu, niekoniecznie z tego tytułu musi odpowiadać potrzebom innych narodów. Prawnopaństwowe systemy ustrojowe oraz konstytucje, jako zewnętrzny wyraz treści „naród", muszą być nie tylko skrojone na miarę danego narodu, tak, jak ubranie na poszczególnego człowieka, lecz i charakter ich musi być do tego narodu całkowicie dopasowany.

Nowy porządek życia w Europie, o stworzenie którego chodzi w olbrzymich zmaganiach ostatnich lat, a przede wszystkim w potężnej walce z imperializmem brytyjskim, polega na najściślejszej współpracy narodów, które uniezależniły się od obcych wpływów, na współpracy w zakresie realizacji jednego wielkiego zadania — mianowicie obrony wspólnych interesów życiowych oraz na pielęgnowaniu ich, jak również na wykuwaniu wspólnego losu. Żaden naród na obszarze europejskim nie może istnieć bez tego, by nie miał kontaktów, i to ścisłych, ze swoimi sąsiadami, nie może zasklepiać się w sobie i przeciwstawiać się innym narodom, nie zwracać uwagi na faktyczne gospodarcze i polityczne węzły, dbać tylko o własne korzyści, stosując odrębne własne środki. Dotychczasowe egoistyczne nastawienie w ciągu długich stuleci powodowały dużo cierpień narodów Europy. Niemcy mają niezłomną wolę niedopuszczenia do tego, by podobne metody kiedykolwiek stanęły im w drodze do ich własnego przeznaczenia.

Niemcy oraz ich sąsiedzi w szerszym znaczeniu słowa są skazani na siebie w doli i niedoli. Narodowo - socjalistyczne Niemcy, jak również faszystowska Italia, mając pełną świadomość odpowiedzialności za tę wspólnotę losów, uznaną przez siebie jako jedynie logiczną, wskazały drogę, którą idąc, wszystkie zainteresowane narody, wspólnie pracując, zapewnią sobie przyszłość, jak również spokojny rozwój.

Po skończeniu obecnej wojny oraz po zlikwidowaniu brytyjskiego imperializmu otwierają się przed nowym porządkiem Europy niedające się przewidzieć możliwości. Wtedy także i te nieliczne dziś narody, którym brak zrozumienia dla sprawy i które stoją z boku, zorientują się, że wszystkie narody mogą sobie zabezpieczyć pożądany rozwój własnej odrębności narodowej oraz swój odpowiedni udział w dobrach tej ziemi tylko wtedy, jeśli będą gotowe włożyć do budowania nowego porządku na swojej przestrzeni życiowej swój dobrze przemyślany udział. Każdemu państwu, każdemu narodowi, przypadnie przytym do wykonania jego specjalne zadanie. Spełniając je, będziemy się uczyli je spełniać jako część jednego wielkiego wspólnego zadania.

Jako główne punkty nowego politycznego, społecznego oraz gospodarczego porządku nowej Europy, które w następnych latach wymagać będą zasadniczego ujęcia przez powzięcie uzgodnionych, lub też ujednostajnionych w głosowaniu zarządzeń w zakresie sprawowania rządów we wszystkich państwach europejskich, zarysowują się nast. dziedziny:

1) Organizacja komunalna oraz wypełnianie zadań.

2) Urzeczywistnienie postulatu prawa do pracy każdego mężczyzny i kobiety przez dostarczenie pracy na obszarze Europy, oraz wymianę będących do dyspozycji pracowników pomiędzy poszczególnymi państwami.

3. Zabezpieczyć pracujących: zorganizowanie wzorowego zaopatrzenia na starość oraz na wypadek choroby.

4) Kierowanie przez państwo gospodarką, a szczególnie przedsięwzięcie środków do jak najwydatniejszego podniesienia sił gospodarczych kontynentu, przy czym koniecznym będzie uchwalenie w drodze głosowania zakresu produkcji zgodnie z koniecznościami potrzeb życiowych, jak również będącymi do dyspozycji surowcami.

5) Zapewnienie wyżywienia, otrzymania mieszkania i odzieży.

6) Przedsięwzięcie środków, mających na celu podnoszenie zdrowotności narodu.

7) Przedsięwzięcie środków, mających na celu podnoszenie kształcenia narodu, rozwoju nauki oraz wiedzy.

8) Zabezpieczenie policyjne społeczeństwa, a zwłaszcza ustalenie środków do zwalczania międzynarodowej przestępczości.

Na stepach Nogajców*)

Podczas niepogody na bezdrożnym terenie. Bombardowanie Krymu

Podajemy impresje koresp. woj. H. Börnera, wydrukowane w „Deutsche Zeitung im Ostland".

(P. K.). Podczas gdy na północy po zupełnym okrążeniu Leningradu armia niemiecka osiągnęła wielki, poważny sukces, także walki na południowym odcinku frontu wschodniego rozwijają się pomyślnie. Niemieckie grupy wojsk razem ze sprzymierzeńcami po zażartych walkach wdarły się głęboko do stepów nogajskich. Wojska dokonały na tym bezdrożnym terenie stepowym potężnych wyczynów, albowiem podczas deszczu, jak to było w ostatnich dniach, na rozmiękłych szosach i drogach nie można prawie się poruszyć.

Lotnictwo nieustannie atakuje, wspierając wojska idące naprzód. Gdzie nieprzyjaciel stawi zażarty opór, pomagają niemieckie bombowce oraz samoloty nurkujące. Eskadry dokonują głębokich lotów wgłąb kraju bolszewickiego, zrzucają bomby na nieprzyjacielskie kolumny oraz drogi odwrotowe, na węzłowe punkty kolejowe, przerywają prowadzące na Krym linie kolejowe pomimo intensywnej obrony artylerii przeciwlotniczej, niszczą posuwające się pociągi z transportami wojskowymi i materiałem. Nasze maszyny bojowe startują nieustannie celem druzgotania kolumn wroga, albo też celem odcięcia go od połączeń z tyłami.

Często zderzają się przy tym z myśliwcami sowieckimi, które z reguły atakują tylko pojedyńcze maszyny albo też maszyny lecące z boku. Wywiadowcze samoloty niemieckie przeważnie zniszczyły już bolszewickie lotniska, a niemieckie maszyny bojowe są stale w drodze, urządzają naloty na lotniska przeciwnika oraz niszczą znajdujące się na nich samoloty. Także linie kolejowe, prowadzące na Krym zostały przerwane, nadto zostały skutecznie zbombardowane położone na północy półwyspu ważne węzłowe punkty kolejowe.

Na przesmyku bolszewicy wybudowali silne i głęboko rozbudowane umocnienia obronne, jak również przeszkody, by zatrzymać niemiecki marsz naprzód oraz nie dopuścić do zajęcia półwyspu.

*) Stepy między Wołgą a Krymem, koczowała na nich orda tatarska, która zajęła je pod wodzą Nogaja (1209). Patrz mapa orientacyjna zamieszczona w piątkowym numerze „Gońca" str. 1. — obszary na północ od Krymu między miastami Aleszki, Perekop, Melotopol w kierunku północno-wschodnim.

PO ZAJĘCIU KIJOWA

Armie sowieckie, broniące do niedawna Kijowa, zostały zamknięte żelaznym pierścieniem wojsk niemieckich, które osiągnęły już Kijów i wkroczyły do stolicy Ukrainy sowieckiej. Można teraz spokojnie spojrzeć z pewnego rzutu perspektywistycznego na miasto, jego rozwój historyczny i na znaczenie w całokształcie życia gospodarczego Rosji sowieckiej.

Gdy się spojrzy na mapę ziem, położonych na wschód od Dniestru, uderzyć musi każdego bezstronnego obserwatora świetne położenie Kijowa, jako ważnego punktu przecięcia się kilku dróg, biegnących z południa na północ i ze wschodu na zachód. To znakomite położenie sprawiło, że już w latach najdawniejszych, jak o tym opowiadają roczniki najdawniejszych latopisów, Kijów, odegrał rolę bardzo ważnego punktu, o którego zdobycie zabiegają różni okoliczni władcy maleńkich i rozproszonych księstewek słowiańskich, rządzonych przez Wikingów, rozrzuconych szeroko na północ i południe wzdłuż biegu Dniepru. Po tej szerokiej rzece w czasach najdawniejszych płynęły śmigłe łodzie zdobywczych Wikingów, normandzkich wojowników i zapuszczały się aż na morze Czarne.

Na widownię dziejową wchodzi Kijów jako stolica oddzielnego księstwa Wikingów w początkach X wieku, dochodzące do wielkiego znaczenia, jako jedna z najważniejszych stolic handlowych na tym terenie. Jego znaczenie polityczne rośnie pod panowaniem szeregu książąt z plemienia Waregów, Rurykowiczów, z Jarosławem Mądrym na czele. Z początkiem XI wieku następuje upadek wielkości księstwa Kijowskiego.

Liczne zamieszki i zniszczenie przez najazdy tatarskie w r. 1340 przyczyniają się dalej do politycznego upadku tego księstwa.

Wiek XVII przynosi upadek Kijowa, jako centrum handlowego. Spowodowały to liczne zamieszki kozackie. W połowie XVII wieku Kijów wraz z okręgiem zostaje czasowo odstąpiony Moskwie, by w roku 1667 na mocy traktatu Andruszowieckiego pozostać na stałe w rękach rosyjskich.

Jego znaczenie gospodarcze rośnie z każdym wiekiem. W końcu XVIII stulecia sławne targi lutowe, tak zw. kontrakty, gdzie załatwiano milionowe nieraz transakcje zbożowe, zostają przeniesione z Dubna do Kijowa i corocznie obchodzone są bardzo szumnie, przy licznym udziale okolicznego ziemiaństwa i kupców zbożowych, przybywających nawet z zagranicy. Mikołaj I ukazem z roku 1832 ustanawia Uniwersytet w Kijowie, powstały z przeniesionego tam słynnego Liceum Krzemienieckiego.

W związku z rozwojem przemysłu w wieku XIX rośnie też znaczenie Kijowa jako świetnie położonego punktu, specjalnie nadającego się do produkcji przetworów rolniczych i rud żelaznych.

W czasie rewolucji i zamieszek Kijów przechodzi zmienne koleje, stając się chwilowym miejscem postaju licznych wojsk. Kolejno zajmują miasto bolszewicy, potem Petlurowcy, wreszcie wojska hetmana Skoropadzkiego pod ochroną niemiecką, by po cofnięciu się Niemców w roku 1919 przechodzić dalej z rąk do rąk. Naturalnie odbiło się to na ogólnej liczbie mieszkańców. W roku 1920 miasto liczy zaledwie 411,867 osób.

Ostatni spis ludności w roku 1939 wskazał znaczne powiększenie liczby mieszkańców miasta w stosunku do spisu w roku 1924. Liczba mieszkańców wynosi 850.000 osób. Miasto posiada liczne zabytki budownictwa monumentalnego, między innymi słynną Ławrę Peczerską, katedrę sofijską z XIII wieku, obie do niedawna zamienione na muzea bezbożnictwa, a oddane dopiero teraz do użytku pobożnej ludności, która tłumnie odwiedza te czczone przez całe pokolenia świątynie.

BERLIN, 20.9. (PD). Potężny sukces niemieckiej broni na południowym odcinku wschodniego frontu ukoronowany zdobyciem przez wojska niemieckie Kijowa, stolicy Ukrainy, ma nie tylko bardzo wielkie znaczenie wojskowo - strategiczne, ale i gospodarcze.

Kijów, który liczy 850.000 mieszkańców, jest jednym z najważniejszych ośrodków przemysłowych na Ukrainie i centrum ważnych gałęzi przemysłu przetwórczego. Kijowski przemysł żelazny i maszynowy wyrabia różne gatunki stali, kotły i młoty parowe, żórawie wózkowe, kable, drut itp. Reprezentowane są także fabryki obrabiarek — maszyn narzędziowych jak tokarki, szlifiarki, wiertarki i tokarki-automaty. Dla żeglugi rzecznej na Dnieprze buduje się statki motorowe i parostatki. Dla ukraińskiego rolnictwa różne fabryki w Kijowie dostarczają maszyny rolnicze i części składowe traktorów. Dalej istnieją w Kijowie zakłady przemysłu, przerabiającego metale oraz wyrabiającego precyzyjne narzędzia mechaniczne. Przemysł elektryczny reprezentowany jest przez kilkanaście fabryk do wyrobu motorów elektrycznych, kabli, transformatorów oraz aparatów radiowych. Następnie są w Kijowie fabryki gumy, jak również zakłady chemiczne i farmaceutyczne. Jako znaczny punkt przeładunkowy drzewa Kijów posiada także ważny przemysł drzewny.

Przemysł wytwórczy, oprócz tego, co wymieniono, posiada jeszcze większe przedsiębiorstwa przemysłu włókienniczego i skórnego. Znajdując się w środku ukraińskiego obszaru rolniczego, Kijów jest wreszcie poważnym ośrodkiem przemysłu żywnościowego i spożywczego, przede wszystkim przetwarzania buraków cukrowych.

Będąc ważnym miastem przemysłowym południowej części Związku Sowieckiego, Kijów jest jednocześnie dużym ośrodkiem uzbrojeniowym. Wyrabia się tutaj armaty i amunicję, jak również rzeczne kanonierki.

Z dawien dawna Kijów był ważnym węzłem komunikacyjnym pomiędzy północą i południem, a zachodem i wschodem wschodnioeuropejskiego obszaru. Znaczenie to ma i obecnie. Z Kijowa prowadzą ważne linie kolejowe do Briańska i Moskwy, Odessy, Lwowa, Dniepropietrowska i innych miejscowości. Główne szosy idą m. in. w kierunku Czernihowa, Homla, Odessy, Żytomierza.

Połtawa, która także została zdobyta przez wojska niemieckie, liczy 130.000 mieszkańców. Jest znana ze swego dużego przemysłu cukrowniczego. Obok kilku fabryk przemysłu, przetwarzającego metale, Połtawa ma kilkanaście przedsiębiorstw przemysłu włókienniczego, obuwniczego i skórnego, jak również przemysł żywnościowy na potrzeby miejscowe. Połtawa leży na ważnym szlaku kolejowym i drogowym Kijów — Charków.

NIEDOLE ANNY 14

Opowieść o losach wilnianki w czasach ostatnich

Przyszedł wreszcie ten dzień, którego Anna oczekiwała z niepokojem, potęgującym się z godziny na godzinę.

Dzień był świąteczny dla komunistów. Na domach powiewały czerwone sztandary. Jaskrawa czerwień drażniła oczy Anny, wzmagała jej niepokój. Nie poszła do pracy, usiłowała zająć się najpilniejszymi pracami w domu.

Była zdecydowana:

— Niech się dzieje wola Boska! Nie mogę inaczej postępować!

Przed wieczorem pojawił się Mikołaj Kokoszkin. Trzymała Asia na kolanach. Pogłaskał go po główce, wetknął mu do rączki czekoladę.

— Niech ciocia zrobi nam herbaty — powiedziała Anna. Wolałaby, by ciotka nie odchodziła, ale „tę sprawę" trzeba było załatwić bez świadków.

— Przychodzę po wyrok! — powiedział Kokoszkin, badawczo patrząc w jej twarz.

— Strasznie ciężki był ten dzień! — westchnęła.

— Ale to już ostatni! — ożywił się, rozumiejąc widocznie, że otrzyma odpowiedź, jakiej pragnął.

— Wszystko przemyślałam setki razy — mówiła Anna, patrząc na główkę Asia. — Nie mogę, panie Mikołaju...

— Czego nie możesz?? — wyprostował się, brwi zbiegły mu się w gwałtownym, niespokojnym odruchu.

— Nie mogę się zgodzić na pańską propozycję — wykrztusiła z trudem ze zduszonej krtani i spojrzała na niego trwożnie.

Siedział chwilę bez ruchu. Rysy jego pięknej twarzy zaostrzyły się nagle, brwi ściągnęły się jeszcze silniej tak, że tworzyły prawie jedną linię.

— Czy ja dobrze słyszę?.. Czy ja dobrze zrozumiałem? — zapytał głuchym głosem.

— Nie mogę inaczej... Niech się pan nie gniewa — usprawiedliwiała się. — Kocham swego męża. Może on żyje... Tęskni do nas, a ja miałabym tu... Wolę najwięcej pracować... Niech pan mnie zrozumie, panie Mikołaju!... Pan jest przecież człowiekiem o dobrym, wrażliwym sercu! Widać to po pana oczach. Nie wierzę złym plotkom, które pana oskarżają o nieuczciwość.

— Mnie oskarżają? Kto? O co?

— Głupstwa!... Nie warto mówić nawet. Ot plotki...

— Proszę powiedzieć! Żądam tego!

Głos jego brzmiał tak groźnie, że Aś spojrzał na niego wylękniony i przytulił główkę do piersi matczynej.

— Naprawdę, nie warto powtarzać... Przeszło mi to koło uszu. Nawet dobrze nie słyszałam. Nie wierzyłam odrazu temu.

— Kto pani mówił?

— Ktoś ze znajomych. Nawet nie pamiętam.

— To ja pani przypomnę: Augustowicz! Rozmawiała pani z nim długo na ulicy! To on rzucał na mnie oszczerstwa. Ciężko mi za to zapłaci! — zaciśniętą pięścią uderzył się po kolanie.

— Owszem, rozmawiałem z Augustowiczem, ale on pana nie zna...

— Jakto nie zna? Pracowaliśmy w jednym biurze!

— Bliżej pana nie zna. Bo to ja pytałam o pana i to wcale nie w ostatnich dniach, kiedy pan mógł mnie z nim widzieć. Powiedział mi tylko, że z panem nie miał bliższej styczności. Niechże pan nie żywi złości do niewinnego człowieka. To nieszczęśliwy, biedny człowiek. Żona jego jest ciężko chora...

— I te plotki jakieś wpłynęły na pani postanowienie? Chcę wiedzieć, jakie to plotki.

— Że pan jest taki zaciekły, bezwzględny komunista — skłamała.

Nie spuszczał z niej spojrzenia.

— To nazywa pani oskarżeniem o nieuczciwość? Proszę powiedzieć prawdę, co pani jeszcze o mnie słyszała?

— Że... że zawiódł pan zaufanie dwóch swych kolegów!

— Aa!.. Rozpowiadają!... Ale ja im zamknę buzie na wieczne czasy!

— Co pan chce zrobić, panie Mikołaju? Niech się pan uspokoi. Doprawdy, nie wierzę temu. To jakieś mgliste, bezsensowne oskarżenie. Jestem przekonana, że to chyba mówiono o kim innym, ale ja myślałam tak ustawicznie o tym, co mam panu odpowiedzieć, że nic nie docierało do mojej głowy...

— Nieprawda! — burknął szorstko. — Niech pani nie stara się teraz wycofać tego, co pani powiedziała. Gwiżdżę na to, co o mnie rozpowiadają wrogowie, którzyby mnie chcieli utopić w łyżce wody. Dla mnie ważniejsza jest inna sprawa... Czy to ostateczna pani odpowiedź? Czy pani rozważyła dobrze to, co powiedziałem tydzień temu? Że los własny i wielu ludzi wkładam w pani ręce? Że powtarzam to pani raz jeszcze. Mnie chodzi o moją miłość. A pani ryzykuje nie tylko sobą. Nie ma tu zresztą żadnego ryzyka dla pani. Ofiaruję pani swoją miłość i wszystko, co tylko jest w mojej mocy.

Powtarzał się. Argumentował. Prosił i groził. Zapewniał dostatek, spokój szczęście. Zapowiadał zemstę, którą mu podsunie rozpacz.

— Bo ja już nie wyobrażam sobie życia bez ciebie! — zawołał z wybuchem.

Anna miała wrażenie, że siedzi na krawędzi wulkanu, w którym bulgocze roztopiona lawa a języki ognia pełzają po ścianach, docierają aż do jej stóp.

(D. c. n.)

Allgemeine Anordnung
Über die Preis- und Lohngestaltung im Ostland

Die Sowjetrussische Wirtschaftspolitik, die in kurzer Zeit spanne einander folgenden Änderungen der Währung und die als Folge des Krieges zwangsläufig auftretende Erschütterung des gesamten wirtschaftlichen Lebens haben dem Ostland schwere Wunden geschlagen. Es ist vornehmste Pflicht, diese Wunden schnell zu heilen.

Der Neuaufbau und die wirtschaftliche Neugestaltung Europas müssen unter Beachtung der wirtschaftlichen Struktur der einzelnen Räume erfolgen. Das Ostland ist Bauernland. Die Landwirtschaft muss deshalb als erster Wirtschaftszweig gesund gestaltet werden.

Um die Neuordnung im Ostland durchzuführen, ordne ich das Folgende an:

I

Preise

§ 1

Es ist verboten, ungerechtfertigt hohe Preise oder sonstige Entgelte zu fordern oder zu gewähren.

§ 2

(1) Preise und sonstige Entgelte für Güter und Leistungen jeder Art dürfen nicht über den Stand vom 20. Juni 1941 erhöht werden. Preise und sonstige Entgelte, die seit dem 20. Juni 1941 erhöht worden sind, sind sofort wieder auf den Stand vor dem 21. Juni 1941 herabzusetzen.

(2) Unter das Verbot des Absatzes 1 fällt auch jede mittelbare Preiserhöhung sowie jede andere Handlung, die gegen den Zweck dieser Anordnung verstösst.

§ 3

Der Reichskommissar für das Ostland oder die von ihm beauftragten Stellen können auf Antrag Ausnahmen von den Bestimmungen des § 2 zulassen, soweit dies aus volkswirtschaftlichen Gründen erforderlich ist.

§ 4

Der Reichskommissar für das Ostland oder die von ihm beauftragten Stellen können auch ohne Antrag für bestimmt bezeichnete Leistungen Preise festsetzen, die von den am 20. Juni 1941 geltenden Preisen abweichen.

II

Löhne

§ 5

Löhne, Gehälter, Ruhegehälter oder sonstige Arbeitsentgelte **dürfen nicht über den Stand vom 20. Juni 1941 erhöht werden.** Arbeitsentgelte, die seit dem 20. Juni 1941 erhöht worden sind, sind sofort wieder auf den Stand vor dem 21. Juni 1941 herabzusetzen.

§ 6

(1) **Lag am 20. Juni 1941 ein Beschäftigungsverhältnis nicht vor**, so sind diejenigen Lohn- oder Gehaltssätze zu zahlen, die zu diesem Zeitpunkt für die ausgeübte Tätigkeit festgesetzt oder üblich waren.

(2) **Übt der Beschäftigte** im Zeitpunkt des Inkrafttretens dieser Anordnung **eine andere Tätigkeit aus**, als diejenige, die er am 20. Juni 1941 ausübte, so sind diejenigen Lohn- oder Gehaltssätze zu zahlen, die der Beschäftigte für seine jetzige Tätigkeit am 20. Juni 1941 üblicherweise bezogen haben würde.

§ 7

Die bei den deutschen Dienststellen beschäftigten landeseigenen Arbeitskräfte dürfen nur nach den ortsüblichen Lohn- oder Gehaltssätzen besoldet werden.

§ 8

Der Reichskommissar für das Ostland oder die von ihm beauftragten Stellen **können Ausnahmen von den Bestimmungen der §§ 5, 6 und 7 zulassen, soweit dies aus besonderen Gründen erforderlich ist.**

III

Strafbestimmungen

§ 9

Zuwiderhandlungen gegen die vorstehenden Bestimmungen oder Vorschriften oder Anordnungen, die von den zur Preisbildung zuständigen Stellen erlassen werden, werden mit Freiheitsstrafen oder mit Ordnungsstrafen in unbeschränkter Höhe oder mit beiden Strafen bestraft. Ausserdem kann den schuldigen Personen jede weitere geschäftliche Tätigkeit untersagt und die Schliessung des Betriebes angeordnet werden.

IV

Schlussbestimmungen

§ 10

Der Reichskommissar für das Ostland erlässt die zur Durchführung dieser Anordnung erforderlichen Bestimmungen.

§ 11

(1) Diese Anordnung tritt im Gebiet des Reichskommissariats Ostland, soweit es der Zivilverwaltung unterstellt ist, am 16. September 1941 in Kraft.

(2) Zu dem gleichen Zeitpunkt treten alle bisher in diesem Gebiet erlassenen Verordnungen, Anordnungen oder Vorschriften ausser Kraft, soweit sie eine Regelung von Preisen, Entgelten oder Löhnen und Gehältern betreffen.

Riga, den 11. September 1941.

Der Reichskommissar für das Ostland
LOHSE

Bekanntmachung Nr. 1
über Preise für landwirtschaftliche Erzeugnisse im Ostland

Gemäss § 4 und § 10 der Anordnung über die Preis- und Lohngestaltung im Ostland vom 11. September 1941 bestimme ich für die Generalbezirke Litauen und Lettland die folgenden Höchstpreise, die ab 16. September 1941 gelten:

I. GETREIDE

Getreide-Erzeugerhöchstpreise. (Die Preise gelten frei Bahnhof Erzeugerstation).

Getreideart	Naturalgewicht (Gewicht in kg je 1 hl Getreide)	Reinheit i. % (Mindestzahlen)	Aug. Sept. Okt. RM/to	Nov. Dez. RM/to	Jan. Febr. RM/to	März RM/to	April und spät. RM/to
Roggen							
gedarrt	74 u. höh.	99	100	101	103	102	99
ungedarrt	72 „ „	99	93	94	96	95	92
Weizen							
gedarrt	78 „ „	99	118	119	121	120	117
ungedarrt	78 „ „	99	111	112	114	113	110
Futtergerste, gedarrt							
2-zeilig	69 „ „	99	99	100	102	101	98
4-zeilig	67 „ „	99	99	100	102	101	98
ungedarrt							
2-zeilig	68 „ „	99	92	93	95	94	91
4-zeilig	66 „ „	99	92	93	95	94	91
Braugerste, gedarrt							
2-zeilig	69 „ „	99	109	110	112	111	108
4-zeilig	67 „ „	99	109	110	112	111	108
ungedarrt							
2-zeilig	68 „ „	99	102	103	105	104	101
4-zeilig	66 „ „	99	102	103	105	104	101
Buchweizen							
gedarrt	58 „ „	99	130	132	133	130	128
ungedarrt	56 „ „	99	123	125	126	123	121
Hafer							
gedarrt	50 „ „	98	99	100	102	101	98
ungedarrt	48 „ „	98	92	93	95	94	91

Mischungen von Getreidesorten oder von Getreide- und Hülsenfrüchten werden nach dem Anteil der darin enthaltenen Sorten bezahlt.

II. GETREIDEERZEUGNISSE.

Warenart	Ausmahlung i. %	Einheit	Kleinhandelspreis RM
Mehl			
Roggenmehl	93	1 kg	0.22
Roggenschrot	97	„	0.14
Weizenmehl	65	„	—
„	72	„	0.28
„	80	„	0.26
Grobweizenmehl (Weinzenschrot)	96,5	„	0.22
Weizengries (Manna)	—	„	0.30
Brot			
Roggenfeinbrot	—		0.22
Roggenschwarzbrot	—	„	0.14
Weissbrot [Mehl	72]	„	0.30
„ [	80]	„	0.28
Grobweizenbrot	—	„	0.24
Gerstengrütze		„	0.22
Gersrengraupen	1/0, 2/0	„	0.24
Weizengrütze		„	0.28
Buchweizengrütze		„	0.44
Haferflocken		„	0.32
Weisse Teigwaren		„	0.48
Eierteigwaren		„	—
Rundstücke		je Stck.	0.02
Kümmelbrötchen		„	0.04
Feinbrot		„	0.04
Bei Kuchen darf höchstens ein Aufschlag von 100% auf die Preise vom 22. Juni 1941 gemacht werden.			

III. KARTOFFELN.

Lieferungszeitraum	Erzeugerpreis frei Station Städte über 100.000 Einwohner	Kleinhandelspreis bei Mengen von 50 kg n. m. RM je 50 kg	Kleinhandelspreis bei Mengen unter 50 kg RM je 5 kg
Preise in der Kauen			
bis 15. 11. 1941	1.45	1.80	0.20
15. 11.—28. 2. 1942	1.50	1.85	0.20
1. 3.—31. 3. 1942	1.75	2.15	0.23
ab 1. 4. 1942	1.80	2.20	0.24
1. 5. 1942	1.90	2.30	0.25
Preise für Provinz	frei Empfangsstation Provinz		
bis 15. 11. 1941	1.35	1.55	0.17
15. 11.—28. 2. 1942	1.40	1.60	0.17
1. 3.—31. 3. 1942	1.65	1.80	0.19
ab 1. 4. 1942	1.70	1.90	0.20
1. 5. 1942	1.80	2.—	0.21

Bei Lieferung des Erzeugers frei Keller des Verbrauchers gilt der Kleinhandelspreis.

IV. FLEISCH UND FLEISCHERZEUGNISSE.

Warenart vom Erzeugen franko seiner Bahnstation	Einheit	Einkaufspreise f. 100 kg i. Lebendgewicht RM	Verkaufspreise f. 100 kg i. Schlachtgewicht RM	Einkaufspreise f. 100 kg Schlachtgewicht v. Selbsterzeuger (Einschlachtungen b. Bauern) RM
A. Schweine				
Sorte A Gew. über 135 kg	100 kg	58	82	74
B Gew. 120—134,5 kg	„	54	77	76
C Gew. unter 120 kg	„	48	72	65
Rindvieh				
Sorte A jüng. vollfleischige höch. Schl. Wert	„	35—40	82	74
B sonst. vollfl. oder ausgemästete	„	31—34	77	70
C fleischige	„	26—30	70	63
Kälber				
Sorte B mittl. Mast- und Saugkälber	„	44	75	63
C geringe Saugkälber u. Kälber	„	bis 36	70	63
Lämmer, Schafe, Hammel				
Sorte A (Hammel, beste Lämmer)	„	52	108	97
B (beste Schafe)	„	44	100	90
C (sonstige Schafe)	„	bis 36	92	83
(Geschorene Schafe werden nicht gekauft)				
Eber	„	bis 48		

B. Fleischpreise in Einzelhandel	Einheit	Kleinhandelspreise RM
Schweinefleisch		
Karbonade (Kotelett)	1 kg	1.24
Weisspeck (Rückenfett)	1 „	0.94
Mittelstück - Bauch	1 „	1.08
Bratenstück	1 „	1.05
Fett, ungeschmolzen	1 „	0.96
Schulterstück	1 „	0.96
Rippenkarbonade - Kotelettrippen	1 „	0.40
Rippenschulter - Brustrippen mit Fleisch	1 „	0.86
Röhrknochen - Eisbein	1 „	0.70
Filet	1 „	1.24
Pfoten	1 „	0.20
Nieren	1 „	0.60
Kopf mit Backe	1 „	0.46
Knochen mit Fleisch	1 „	0.20
Rinfleisch		
Kurze Rippen, Fehlrippen	1 „	0.96
Suppenfleisch	1 „	0.96
Bratenfleisch - Schmorfleisch	1 „	1.10
Röhrknochen mit Fleisch — Beinfleisch	1 „	0.46
Fett ungeschmolzen	1 „	0.60
Halsstück	1 „	0.52
Beefsteak	1 „	1.34
Filet	1 „	1.64
Schierfleisch	1 „	1.15
Gemahlenes Fleisch	1 „	1.08
Nieren	1 „	0.68
Knochen	1 „	0.20
Kalbfleisch		
Bratenstück	1 „	1.30
Nierenstück	1 „	1.30
Mittelstück	1 „	1.30
Bruststück	1 „	1.08
Karbonadenstück	1 „	1.18
Leber, beste Qualität	1 „	1.30
Lungen	1 „	0.40
Lamm- und Schaffleisch, frisch		
Bratenstück	1 „	1.30
Nierenstück	1 „	1.30
Mittelstück	1 „	1.30
Bruststück	1 „	1.08
Karbonadenstück	1 „	1.18
Leber	1 „	1.30
Lungen	1 „	0.40
Wurstwaren		
Wiener Würstchen	1 „	1.68
Mortadella	1 „	1.56
Geräucherte Krakauerwurst	1 „	1.92
Dauerwurst - schnittfest	1 „	1.92
Leberwurst mit Speckwürfel	1 „	1.92
Leberschmierwurst	1 „	1.56
Blutwurst mit Speckwürfel	1 „	1.30
Blutzungenwurst	1 „	1.54
Bayrische Würste	1 „	1.20
Jägerwürstchen	1 „	1.76
Thüringer Würste	1 „	1.76
Frische Krakauerwurst	1 „	1.70
Leberpastete	1 „	1.90
Grützwurst	1 „	0.50
Sülzwurst	1 „	1.40
Schmalz	1 „	1.20
Talg	1 „	0.72
Geräucherter fetter Speck	1 „	1.20
Geräucherter magerer Speck	1 „	1.32
Fleischkonserven		
Schweinegulasch	0,48 kg	0.81
Kalbsgulasch	0,48 kg	0.81
Rindergulasch	0,48 kg	0.74
Rindfleisch im eig. Saft	0,48 kg	0.67
Kalbfleisch	0,48 kg	0.69

V. MILCH- UND MOLKEREIPRODUKTE

Erzeugnisse	Einheit	Grosseinkauf RM	Engrosverteilung RM	Kleinverkauf RM
Butter				
Sorte Ia	1 kg	1.90	2.—	2.20
„ Ib	„	1.85	1.95	2.15
„ Ic	„	1.80	1.90	2.10
„ IIa	„	1.80	1.90	2.10
„ IIb	„	1.75	1.85	2.05
„ III	„	1.60	1.70	1.90
Landbutter	„	1.50	1.60	1.80
Käse				
Emmenthaler 50% I	„	1.36	1.46	1.60
„ 50% II	„	1.21	1.31	1.45
Edamer I	„	1.26	1.36	1.50
„ II	„	1.16	1.26	1.40
„ III	„	0.96	1.06	1.20
Semgaller (20%) I	„	0.64	0.70	0.80
„ (20%) II	„	0.56	0.63	0.70
Tilsiter (45%) I	„	1.26	1.36	1.50
„ (45%) II	„	1.16	1.26	1.40
„ (45%) III	„	0.96	1.06	1.20
Tilsiter (20%) I	„	0.73	0.80	0.90
„ (20%) II	„	0.63	0.70	0.80
aus entrahmter Milch:				
Johanniskäse	„	—	0.75	0.80
Weisskäse	„	—	0.55	0.60
Kräuterkäse, zu 35/50 gr netto	je Stück	—	0.09	0.10
Harzkäse, zu 65 gr netto	„	—	0.09	0.10
Schmelzkäse, zu 250 gr netto	„	—	0.48	0.50
Vollmilch				
Pasteurisierte, i. Flaschen	1 Ltr.	—	0.13	0.14
i. Kannen	„	—	0.12	0.13
Frische i. Flaschen	„	—	0.12	0.13
i. Kannen	„	—	0.11	0.12
Kefir	„	—	0.11	0.12
Joghurt	„	—	0.22	0.24
Magermilch				
Pasteurisierte entrahmte Frischmilch i. Flaschen	„	—	0.06	0.07
i. Kannen	„	—	0.05	0.06
Buttermilch i. Flaschen	„	—	0.09	0.10
i. Kannen	„	—	0.07	0.08
Quarg aus Vollmilch	1 kg	—	0.82	0.95
„ Magermilch	„	—	0.30	0.35
Kondensierte Milch				
gezuckert, in Büchsen zu 500 gr netto	je St	—	0.56	0.60
zu 250 gr netto	„	—	0.33	0.35
ohne Zucker, in Büchsen zu 500 gr netto	„	—	0.39	0.42
zu 250 gr netto	„	—	0.23	0.25
Milchkonfekte Sorte I	1 kg	—	1.17	1.30
Eiskreme	„	—	0.95	1.20
		Unsort. f. 1 kg	Sortiert p. 10 st.	Per. st.
Eier				
Vollfrische				
Sorte A — grosse, über 60 gr	—	0.95	0.70	0.08
mittl. v. 50—60 gr	—	0.95	0.65	0.07½
Frische				
Sorte B — grosse, über 60 gr	—	0.95	0.60	0.07
mittl. v. 50—60 gr	—	0.95	0.56	0.06½
Honig				
in Waben	1 kg	1.90	2.—	2.20
flüssig	„	1.70	1.80	2.—
i Gläsern zu 200 gr netto	je St.	—	0.50	0.60
Kasein				
techn. Quarg Sorte Ia	1 kg	0.30	—	—
Ib	„	0.26	—	—
II	„	0.22	—	—
III	„	0.19	—	—
Säurekasein	1 to	—	1 000.—	—

VI. GEFLÜGEL

	Einheit	Geschlachtetes Geflügel gemästet RM	Geschlachtetes Geflügel nicht gemästet RM	Lebendes Geflügel gemästet RM	Lebendes Geflügel nicht gemästet RM
Gänse, ohne Eingeweide, Kopf, Flügel, Füsse					
1. Güte	1 kg	1.20	0.90	0.70	0.50
2. Güte	1 „	0.80	0.55	0.50	0.35
Truthäne, desgl.					
1. Güte	1 „	1.—	0.70	0.60	0.40
2. Güte	1 „	0.70	0.50	0.40	0.30
Truthennen, desgl.					
1. Güte	1 „	1.20	0.90	0.70	0.50
2. Güte	1 „	0.80	0.55	0.50	0.35

VI. GEFLÜGEL

	Einheit	Geschlachtetes Geflügel		Lebendes Geflügel	
		gemästet	nicht gemästet	gemästet	nicht gemästet
	1 kg	RM	RM	RM	RM
Enten, desgl.					
1. Güte	1 „	1.50	1.05	0.90	0.60
2. Güte	1 „	1.—	0.70	0.60	0.40
Hühner, desgl.					
1. Güte	1 „	1.—	0.70	0.60	0.40
2. Güte	1 „	0.70	0.50	0.40	0.30
Junggeflügel (Hähnchen, Hühnchen, Küchel), desgl.					
1. Güte	1 „	0.80	0.55	0.50	0.30
2. Güte	1 „	0.55	0.35	0.30	0.20

VII. VERSCHIEDENE LEBENSMITTEL

	Einheit	Kleinhandelspreis
"Volkskaffee"		
in Packungen	1 kg	0.51
lose	„	0.47
Fruchtte		
Fruchttee	„	1.38
Zucker (Streuzucker)	„	0.48

Riga, den 12. September 1941

Der Reichskommissar für das Ostland
I. V.: F R Ü N D T

—— o:o ——

Bekanntmachung Nr. 1
Über die Lohngestaltung im Ostland

Gemäss § 8 und 10 der Anordnung über die Preis- und Lohngestaltung im Ostland vom 11. September 1941, bestimme ich für die Generalbezirke Litauen und Lettland:

§ 1.

Lohnzuschlag

(1) Zu den Löhnen, Gehältern, Ruhegehältern oder sonstigen Arbeitsentgelten und den Renten ist unabhängig von der höhe des Einkommens **ein Zuschlag zu gewähren.**

(2) Der Zuschlag darf nur an nichtdeutsche Arbeitskräfte gezahlt werden.

(3) Der Zuschlag beträgt:

1. bei den im Stundenlohn, Schichtlohn oder Wochenlohn Beschäftigten 0,12 Reichsmark für jede Arbeitsstunde,
2. **bei den im Monatslohn Beschäftigten 24 Reichsmark für jeden Monat.**

(4) Der Zuschlag ist auch den Arbeitskräften zu zahlen, deren Entlohnung neben Barbezügen in freier Verpflegung besteht. Der Wert der freien Verpflegung ist in Höhe monatlich 24 Reichsmark oder von täglich 0,80 Reichsmark vom Gesamteinkommen abzuziehen.

§ 2.

Lohnverzeichnisse

Sämtliche Betriebe, Unternehmungen und Verwaltungen, die nichtdeutsche Arbeitskräfte beschäftigen, haben bei dem **für sie zuständigen Gebietskommissar ein Verzeichnis mit den nachstehend bezeichneten Angaben einzureichen:**

1. Bezeichnung der einzelnen bei ihnen beschäftigten Berufs- und Tätigkeitsgruppen,
2. Angaben über die Höhe der Löhne und Gehälter dieser einzelnen Berufs- und Tätigkeitsgruppen **nach dem Stande vom 20. Juni 1941.**

§ 3.

Die Gebietskommissare bestimmen, bis zu welchem Zeitpunkt die **in § 2 genannten Verzeichnisse bei** ihnen einzureichen sind.

§ 4.

Die Anordnung tritt am 16. September 1941 in Kraft.

Riga, den 12. September 1941.

Der Reichskommissar für das Ostland
I. V.: FRÜNDT

Anordnung
Über die Durchführung der Preisüberwachung im Ostland

Gemäss § 9 und § 10 der Anordnung über die Preis- und Lohngestaltung im Ostland vom 11. September 1941, bestimme ich:

§ 1.

Die Durchführung der Preisüberwachung obliegt den Generalkommissaren und den Gebietskommissaren.

§ 2.

(1) Die Gebietskommissare können Ordnungsstrafen bis zu 500 Reichsmark verhängen und die Geschäftsschliessung bis zur Dauer von 2 Wochen anordnen.

(2) Gegen die Entscheidung der Gebietskommissare ist innerhalb eines Monats seit Bekanntgabe die Beschwerde an den zuständigen Generalkommissar zuständig. Dieser entscheidet endgültig.

§ 3.

(1) Die Generalkommissare können Ordnungsstrafen in unbeschränkter Höhe verhängen, die dauernde Geschäftsschliessung anordnen und den schuldigen Personen die weitere geschäftliche Tätigkeit untersagen.

(2) Gegen die Entscheidung der Generalkommissare ist innerhalb eines Monats seit Bekanntgabe die Beschwerde an den Reichskommissar zulässig.

§ 4.

Freiheitsstrafen können nur durch die Gerichte verhängt werden.

§ 5

Die Anordnung tritt am 16. September 1941 in Kraft.

Riga, den 12. September 1941.

Der Reichskommissar für das Ostland
I. V.: FRÜNDT

Anordnung
über Preisauszeichnung

Auf Grund des § 10 der Anordnung über die Preis- und Lohngestaltung im Ostland vom 11. September 1911 ordne ich an:

§ 1

Sämtliche in Schaufenstern oder Kaufläden sowie auf Märkten ausgestellten Waren sind mit Preisschildern zu versehen, aus denen der genaue Preis in Reichsmark und die Verkaufseinheit ersichtlich sind.

§ 2

Für die nachstehend bezeichneten Waren, sind die Preise in Preislisten zu verzeichnen, die im Schaufenster und im Verkaufsraum an gut sichtbarer Stelle anzubringen sind:

Fleisch- und Wurstwaren,
Beckwaren,
Getreideerzeugnisse,
Hülsenfrüchte,
Kaffee,
Tee,
Zucker,
Marmelade,
Butter,
Eier,
Käse,
Kartoffeln.

Die Pflicht zur Preisbeschilderung gemäss § 1 bleibt unberührt.

§ 3

Friseure, Schuhmacher und Wäschereien haben die Preise für ihre wichtigsten Leistungen in Preisverzeichnisse aufzunehmen, die im Schaufenster und im Verkausraum gut sichtbar anzubringen sind.

§ 4

(1) Gaststätten, Speisewirtschaften, Kantinen und ähnliche Betriebe haben Preisverzeichnisse für Speisen und Getränke in hinreichender Zahl auf den Tischen auszulegen und jedem Gast vor Entgegennahme von Aufträgen und bei der Abrechnung auf Verlangen vorzulegen. Die Preisverzeichnisse müssen die jeweils angebotenen Speisen und Getränke und den Tag der Ausstellung enthalten. Zur Erhebung gelangende Zuschläge (für Bedienung, Steuer usw.) zu den Preisen sind in einer Anmerkung auf den Preisverzeichnissen anzugeben.

(2) In kleineren Betrieben gilt die Vorschrift des Absatzes 1 nicht, soweit die Gäste die Preise aus Preisverzeichnissen ersehen können, die in den Gasträumen an gut sichtbarer Stelle angebracht sind.

(3) Bei Getränken, die in genormten Gefässen zum Ausschank gelangen, ist in den Preisverzeichnissen die Gefässgrösse anzugeben, auf die sich der Preis bezieht.

§ 5

(1) Betriebe, die gewerbsmässig Fremde beherbergen, haben am Eingang oder bei der Anmeldestelle ihres Betriebes an gut sichtbarer Stelle ein Verzeichnis anzubringen, aus dem zu ersehen sein muss:

1. die Zahl der vorhandenen Zimmer und deren Nummerbezeichnung,
2. der Preis für jedes Zimmer, und getrennt nach der Zahl, der Betten (ein Bett oder mehrere Betten).

Die an den Zimmern angebrachten Nummer müssen mit den in dem Verzeichnis bezeichneten Nummern übereinstimmen.

(2) Die Betriebe haben ausserdem in jedem zur Beherbergung dienenden Zimmer an gut sichtbarer Stelle ein Preisverzeichnis anzubringen, ten Nummern müssen mit den in auf dem die in Absatz 1 bezeichneten Angaben für dieses Zimmer enthalten sein müssen.

§ 6

Die Preisauszeichnung hat in der deutschen und der jeweiligen Landessprache zu erfolgen.

§ 7

Die Anordnung tritt am 16. September 1941 in Kraft.

Riga, den 12. September 1941.

Der Reichskommissar für das Ostland
LOHSE

Aufruf
zur Abgabe von Waffen

Um endgültig geordnete Verhältnisse herzustellen und um zu verhindern, dass unzuverlässige, insbesondere kriminelle Elemente in den Besitz von Waffen gelangen, mit denen sie die Bevölkerung in ihrer Arbeit zu stören in der Lage wären, habe ich durch eine heute ergangene Anordnung folgendes bestimmt:

1. Waffen und Munition sowie fertige oder vorgearbeitete wesentliche Teile von Waffen und Munition sind sofort bei den Leitern der Amtsbezirke und Kreise anzumelden und abzuliefern.

   Unter Waffen sind insbesondere alle Schusswaffen, Handgranaten sowie Hieb- und Stosswaffen zu verstehen, die ihrer Natur nach bestimmt sind, durch Hieb, Stoss oder Stich Verletzungen beizubringen.

   Als Munition gelten fertige Munition zu Schusswaffen, Schiesspulver und Sprengmunition sowie Minen jeder Art.
2. Das gleiche gilt für Anmeldung und Abgabe von Heeresgut und Heeresgerät aller Art aus deutschen, russischem oder früher litauischem, lettischem, estnischem oder polnischem Besitz, das sich noch im Gewahrsam der Bevölkerung befindet.
3. Jede Herstellung, jeder Erwerb oder Handel mit Waffen, Munition oder Gerät ohne bisherige Anweisung einer deutschen Dienststelle bzw. Genehmigung durch den Generalkommissar ist verboten und wird mit dem Tode, in leichteren Fällen mit Zuchthaus bestraft.

   Die gleiche Strafe trifft denjenigen, der von der Herstellung von Waffen, Munition oder von dem Vorhandensein einer Einrichtung oder Anlage zur Herstellung der genannten Gegenstände Kenntnis hat oder erhält und die vorgeschriebene Meldung unterlässt.
4. Das Führen von Waffen ist nur den im Dienst befindlichen Angehörigen der Schutzmannschaft gestattet. Alle anderen Personen bedürfen zur Führung von Waffen einer entsprechenden Ermächtigung in Form eines Waffenscheines, der von dem zuständigen Gebietskommissar ausgestellt wird.
5. Wer unerlaubt Waffen führt, Waffen oder Munition in Besitz nimmt oder in Besitz hat und weder anmeldet noch abliefert, wird mit dem Tode, in leichteren Fällen mit Zuchthaus bestraft.

   Die Leiter der Amtsbezirke und Kreise, Betriebsleiter, Vorsteher von Judenausschüssen usw. sind für die Anmeldung und Abgabe von Waffen, Munition und Kriegsgerät persölich verantwortlich. Bei mangelhafter Durchführung der gegebenen Anordnungen werden sie mit dem Tode oder mit Zuchthaus bestraft.

   In besonders schweren Fällen ist mit Vergeltungsmassnahmen kollektiver Art zu rechnen.
6. Wer in unbefugtem Besitz von Waffen betroffen wird, hat zu gewärtigen, dass er als Freischärler angesehen und entsprechend behandelt wird.

Ich erwarte, dass die Bevölkerung den Bestimmungen dieser Anordnung, die im Interesse ihrer eigenen Sicherheit erlassen ist, gewissenhaft nachkommt.

Riga, den 12. September 1941.

Der Reichskommissar für das Ostland
LOHSE

—— ooo ——

Anordnung über Waffen und Munition

I. Besitz von Waffen

§ 1

Der Besitz von Waffen, Munition oder Kriegsgerät ist verboten.

§ 2

(1) Unter Waffen im Sinne dieser Anordnung sind alle Schusswaffen, Handgranaten sowie solche Hieb- und Stosswaffen zu verstehen, die ihrer Natur nach bestimmt sind, durch Hieb, Stoss oder Stich Verletzungen beizubringen.

(2) Als Munition im Sinne dieser Anordnung gelten fertige Munition zu Schusswaffen sowie Schiesspulver, Spregmunition und Minen jeder Art.

(3) Fertige oder vorgearbeitete wesentliche Teile von Schusswaffen oder Munition stehen fertigen Schusswaffen oder fertiger Munition gleich.

II. Meldung und Abgabe vorhandener Waffen.

§ 3

(1) Wer Waffen oder Munition in Besitz hat, ist verpflichtet, diese schriftlich oder mündlich, nach Zahl und Art getrennt, anzumelden und abzuliefern.

(2) Die gleiche Verpflichtung trifft denjenigen, der Kriegsgerät aller Art, das in Gebäuden, auf Strassen und Plätzen oder auf freiem Gelände von der Truppe zurückgelassen wurde, in Besitz hat.

(3) Der Inhalt der in den Absätzen 1 und 2 niedergelegten Verpflichtungen beschränkt sich auf eine Meldung bei den in § 5 genannten Dienststellen, wenn eine Ablieferung wegen der Grösse oder deshalb nicht zugemutet werden kann, weil die Ablieferung mit erheblicher Lebensgefahr verbunden ist.

(4) Zur Meldung ist ebenfalls verpflichtet, wer von dem Vorhandensein verborgener Waffen und Munition Kenntnis hat.

§ 4

Von der Ablieferungs-, nicht aber von der Meldepflicht sind die Angehörigen der Schutzmannschaft befreit.

§ 5

Die Meldung und die Ablieferung hat unverzüglich bei dem zuständigen Gebietskommissar oder der nächsten militärischen Dienststelle oder dem zuständigen Leiter des Amtsbezirkes bzw. des Kreises zu erfolgen. Die Leiter der Amtsbezirke und der Kreise sind verpflichtet, diese Meldungen sofort dem zuständigen Gebietskommissar, die abgelieferten Gegenstände unverzüglich der von diesem bestimmten Ablieferungsstelle zuzuleiten.

III. Meldung und Abgabe neu aufgefundener Waffen.

§ 6.

(1) Wer Waffen, Munition oder Gerät der in den §§ 1, 2 bezeichneten Art findet, ist verpflichtet, diese an sich zu nehmen und unverzüglich bei dem zuständigen Gebietskommissar oder der nächsten militärischen Dienststelle oder dem zuständigen Leiter des Amtsbezirkes bzw. des Kreises zu melden und abzuliefern. Die Leiter der Amtsbezirke und der Kreise sind zur unverzüglichen Weiterleitung der Meldungen an den zuständigen Gebietskommissar und zur sofortigen Zuleitung an die Ablieferungsstelle verpflichtet.

(2) Der Inhalt der in Absatz 1 Satz 1 geforderten Verpflichtung beschränkt sich auf eine Meldung bei den dort genannten Dieststellen, wenn eine Ablieferung nicht zugemutet werden kann.

IV. Herstellung und Erwerb von Waffen.

§ 7

Herstellung, Erwerb oder Handel mit Waffen, Munition und Gerät ist verboten, soweit nicht eine ausdrückliche Anweisung von einer deutschen Dienststelle erteilt ist oder eine Genehmigung von dem zuständigen Generalkommissar erteilt wird.

Wer von der Herstellung von Waffen, Munition oder von dem Vorhandensein einer Einrichtung oder Anlage zur Herstellung von den in den §§ 1, 2 bezeichneten Gegenständen Kenntnis hat oder erhält, ist verpflichtet, dieses unverzüglich dem zuständigen Gebietskommissar zu melden.

V. Führen von Waffen.

§ 8

Das Führen von Waffen ist nur den im Dienst befindlichen Angehörigen der Schutzmannschaft gestattet. Alle anderen Personen dürfen nur dann Waffen führen, wenn sie sich im Besitz eines von Gebietskommissar ausgestellten Waffenscheines befinden.

VI. Strafbestimmungen.

§ 9

(1) Mit dem Tode, in leichteren Fällen mit einer Freiheitsstrafe wird bestraft, wer vorsätzlich oder fahrlässig:

a) der ihm gemäss §§ 3, 5, 6, 7. Absatz 2 obliegenden Melde- oder Ablieferungspflicht nicht nachkommt,

b) als Leiter des Amtsbezirks oder des Kreises der in den §§ 5, 6 aufgestellten Melde- oder Ablieferungspflicht nicht nachkommt,

c) ohne eine entsprechende Erlaubnis (§ 7 Absatz 1) Waffen oder Munition herstellt oder damit Handel treibt.

(2) Ebenso wird bestraft, wer Waffen, Munition oder Kriegsgerät unbefugt besitzt.

(3) Gleichzeitig kann auf Einziehung erkannt werden.

VII. Geltungsbereich.

§ 10

Die Bestimmungen dieser Anordnung finden keine Anwendung auf Angehörige der deutschen Wehrmacht oder der deutschen Zivilverwaltung. Der Reichskommissar kann weitere Ausnahmen zulassen.

§ 11

(1) Diese Anordnung tritt sofort in Kraft.

(2) Bisher erteilte Ermächtigungen zur Führung von Waffen verlieren hiermit ihre Gültigkeit.

Riga, den 12. September 1941.

Der Reichskommissar für das Ostland
LOHSE

—— ooo ——

Regelung des Arbeitseinsatzes
Verordnung des Reichskommissars für das Ostland

Auf Grund der mit vom Führer erteilten Ermächtigung verordne ich: Die Wiederherstellung geordneter Verhältnisse auf dem Gebiet des Wirtschaftslebens lässt es untragbar erscheinen, dass Arbeitskräfte beschäftigungslos bleiben. Um diese Kräfte wieder in den Arbeitsprozess einzugliedern und damit den Lebensunterhalt des einzelnen und seiner Familie sicherzustellen, ist es Pflicht eines jeden, hierbei nach Kräften mitzuarbeiten. Wer sich dieser Notwendigkeit verschliesst und mit seiner Arbeitskraft zurückhält, schädigt sich und damit die Allgemeinheit. Zur Erzielung eines geregelten Arbeitseinsatzes ordne ich daher folgendes an:

§ 1.

Alle Einwohner der vom Reichskommissar für das Ostland verwalteten Gebiete sind verpflichtet, sich auf Aufforderung des zuständigen Arbeitsamtes bei diesem zwecks Erfassung zu melden. Personenkreis, Reihenfolge und Zeit, in der die Erfassung erfolgt, bestimmen die Arbeitsämter. Die Meldung hat persönlich unter Beibringung der über den Personenstand und die bisherige Beschäftigung Auskunft gebenden Urkunden (Pass, Arbeitsbescheinigung usw.) zu erfolgen.

§ 2.

Die Arbeitsämter können für bedeutsame und vordringliche Arbeiten geeigneten Arbeitskräften bestimmte Arbeitsplätze auch ausserhalb des Wohnortes bei entsprechender Vergütung zuweisen. Für Grosseinsatz, insbesondere für Massnahmen zur Sicherung der landwirtschaftlichen Erzeugung, können Jugendliche bestimmter Jahrgänge eingesetzt werden.

§ 3.

Soweit aus betrieblichen Gründen Entlassungen von mehr als 10 Arbeitskräften innerhalb einer Woche erfolgen, hat der Betriebsführer dieses dem zuständigen Arbeitsamt vor Ausspruch der Kündigung schriftlich anzuzeigen. Die Auswahl der zur Entlassung kommenden Arbeitskräfte hat im Einvernehmen mit dem Arbeitsamt zu erfolgen. Bei Vorliegen höherer Gewalt kann das Arbeitsamt die Kündigungsfristen abkürzen.

§ 4.

Die Einstellung von Arbeitskräften unter 25 Jahren beiderlei Geschlechts bedarf der Genehmigung des Arbeitsamts. Ausgenommen hiervon sind Einstellungen in landwirtschaftlichen Betrieben.

§ 5.

Alle Eingaben an das Arbeitsamt sind zweisprachig — in deutscher Sprache und der Landessprache — einzureichen.

§ 6.

Wer den Anordnungen der Arbeitsämter nicht Folge leistet, hindert den geordneten Wirtschaftsaufbau und hat deswegen Bestrafung zu erwarten.

§ 7.

Diese Verordnung tritt mit dem heutigen Tage in Kraft.

Der Reichskommissar
für das Ostland
In Vertretung:
gez. **FRÜNDT**

Kauen, den 15. 9. 1941.

Ogólne zarządzenie

dotyczące uregulowania cen i płac w Kraju Wschodnim

Sowiecko - rosyjska polityka gospodarcza, następujące po sobie w krótkich odstępach czasu zmiany waluty oraz jako skutek tego występujące nieuniknione zachwianie się całego życia gospodarczego zadały Krajowi Wschodniemu ciężkie rany. Jest bardzo zaszczytnym obowiązkiem rany te prędko zaleczyć.

Odbudowa Europy, jak również nowe jej ukształtowanie musi być dokonane pod kątem gospodarczej struktury poszczególnych obszarów. Kraj Wschodni jest krajem rolniczym. Dlatego gospodarka rolna, jako najważniejsza gałąź gospodarki, musi być kształtowana na zdrowych podstawach.

Celem realizacji nowego porządku w Kraju Wschodnim zarządzam co następuje:

I.

CENY.

§ 1.

Zabrania się żądać albo płacić nieuzasadnione wysokie ceny lub inne zapłaty.

§ 2.

(1) Nie wolno podnosić cen oraz innych zapłat za towary i pracę wszelkiego rodzaju ponad stan z 20 czerwca 1941 r. Ceny oraz inne zapłaty, które od 20 czerwca 1941 r. zostały podniesione, należy natychmiast obniżyć do stanu z przed 21 czerwca 1941 r.

(2) Pod zakaz zawarty w ustępie (1) podpada także wszelkie pośrednie podnoszenie cen, jak również każde inne działanie, które jest sprzeczne z celem niniejszego zarządzenia.

§ 3.

Komisarz Rzeszy dla Kraju Wschodniego albo upoważnione przez niego urzędy mogą na wniosek wyrazić zgodę na wyjątki od postanowień, zawartych w § 2, o ile tego wymagają potrzeby gospodarki narodowej.

§ 4.

Komisarz Rzeszy dla Kraju Wschodniego albo upoważnione przez niego urzędy mogą także bez wniosku na określone towary albo gatunki towarów albo za określoną pracę ustalić ceny, które odbiegają od cen obowiązujących w dniu 20 czerwca 1941 r.

II.

PŁACE.

§ 5.

Nie wolno podnosić ponad stan z 20 czerwca 1941 r. płac, poborów, pensyj emerytalnych lub innych wynagrodzeń za pracę. Wynagrodzenia za pracę, które od 20 czerwca 1941 r. zostały podniesione, należy natychmiast obniżyć do stanu z przed 21 czerwca 1941 r.

§ 6.

(1) O ile 20 czerwca 1941 r. nie istniał stosunek służbowy, określający wysokość wynagrodzenia, należy płacić takie stawki płac i poborów, jakie w tym czasie były ustalone lub w zwyczaju za wykonywane czynności.

(2) Jeśli zatrudniony w chwili wejścia w życie niniejszego zarządzenia wykonuje inną czynność, niż tę, którą wykonywał 20 czerwca 1941 r., należy płacić te stawki płac albo poborów, które zatrudniony otrzymywałby według zwyczaju 20 czerwca 1941 r. za swoją obecną pracę.

§ 7.

Zatrudnione w niemieckich urzędach krajowe siły robocze mogą być opłacane tylko według miejscowych stawek płac i poborów.

§ 8.

Komisarz Rzeszy dla Kraju Wschodniego albo upoważnione przez niego urzędy mogą wyrazić zgodę na wyjątki do postanowień, zawartych w 5, 6 i 7, o ile tego wymagają specjalne względy.

III.

SANKCJE KARNE.

§ 9.

Niestosowanie się do obowiązujących postanowień, przepisów i zarządzeń, które wydają urzędy, powołane do ustalenia cen, będzie ścigane nałożeniem kary więzienia lub kar porządkowych do nieograniczonej wysokości albo też nałożeniem obu kar łącznie. Oprócz tego winnym może być zabroniona wszelka czynność handlowa oraz przedsiębiorstwa ich mogą być zamknięte.

IV.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 10.

Komisarz Rzeszy dla Kraju Wschodniego wydaje postanowienia, konieczne do wykonania niniejszego zarządzenia.

§ 11.

(1) Niniejsze zarządzenie na obszarze Komisariatu Rzeszy Kraju Wschodniego, o ile kraj ten podlega władom cywilnym, wchodzi w życie z dniem 16 września 1941 r.

(2) Z tym dniem tracą swoją moc obowiązujące wszystkie wydane na tym obszarze rozporządzenia, zarządzenia oraz postanowienia, o ile dotyczą regulacji cen, wynagrodzeń albo też płac i poborów.

Ryga, 11 września 1941 r.

Komisarz Rzeszy
dla Kraju Wschodniego
LOHSE

Ogłoszenie Nr. 1

dotyczące cen na produkty rolnicze w Kraju Wschodnim

W myśl § 4 i § 10 zarządzenia o regulowaniu cen i płac w Kraju Wschodnim z dnia 11 września 1941 r. ustalam dla generalnych okręgów Litwy i Łotwy następujące ceny maksymalne, obowiązujące od 16 września 1941 r

I. ZBOŻE.

Maksymalne ceny dla producentów zboża (ceny obowiązują loco dworzec—stacja producenta:

Rodzaj zboża	Waga naturalna (waga w kg za każdy 1 hl. zboża	Czystość w % (liczby minimalne)	Sierpień Wrzesień Październ. RM/to	Listopad Grudzień RM/to	Styczeń Luty RM/to	Marzec RM/to	Kwiecień i później RM/to
Żyto							
suche	74 i powyżej	99	100	101	103	102	99
nie suche	72 „	99	93	94	96	95	92
Pszenica							
sucha	78 „	99	118	119	121	120	117
nie sucha	78 „	99	111	112	114	113	110
Jęczmień do karmienia							
suchy							
2-rzędowy	69 „	99	99	100	102	101	98
4 rzędowy	67 „	99	99	100	102	101	98
nie suchy							
2-rzędowy	68 „	99	92	93	95	94	91
4-rzędowy	66 „	99	92	93	95	94	91
Jęczmień browarowy							
suchy							
2 rzędowy	69 „	99	109	110	112	111	108
4-rzędowy	67 „	99	109	110	112	111	108
nie suchy							
2-rzędowy	68 „	99	102	103	105	104	101
4-rzędowy	66 „	99	102	103	105	104	101
Gryka							
sucha	58 „	99	130	132	133	130	128
nie sucha	56 „	99	123	125	126	123	121
Owies							
suchy	50 „	98	99	100	102	101	98
nie suchy	48 „	98	92	93	95	94	91

Wysokość cen za mieszankę różnych zbóż albo za mieszankę nasion zbożowych i strączkowych uzależniona będzie od zawartego w nich procentowego stosunku gatunków tych zbóż.

II. PRODUKTY ZBOŻOWE.

Rodzaj artykułu	Wymiar w %	Jednostka	Cena w sprzedaży detalicznej RM
Mąka:			
Mąka żytnia	93	1 kg.	0.22
Razówka żytnia	97	„	0.14
Mąka pszenna	65	„	—
„ „	72	„	0.28
„ „	80	„	0.26
Mąka pszenna razowa (razówka pszenna	96.5	„	0.22
Grysik pszenny (Manna)	—	„	0.30
Chleb:			
Pytlowany chleb żytni	—	„	0.22
Razowy chleb żytni	—	„	0.14
Biały chleb (Mąka	72)	„	0.30
„ „ („	80)	„	0.28
Razowy chleb pszenny	—	„	0.24
Kasza jęczmienna		„	0.22
Krupy jęczmienne	1/0 i 2/0	„	0.24
Kasza pszenna		„	0.28
„ gryczana		„	0.44
Płatki owsiane		„	0.32
Białe bułki		„	0.48
Słodkie bułki		„	—
Drobne bułki		za sztukę	0.02
Bułeczki z kminkiem		„	0.04
Chleb pszenny		„	0.04
Przy kołaczach wolno podnieść cenę najwyżej o 100% od ceny zasadniczej z dnia 22 czerwca 1941 r.			

III. KARTOFLE.

Okres dostawy	Cena dla produktów loco stacja miast ponad 100.000 mieszkańców	Cena detaliczna przy ilościach 50 kg i powyżej — RM za każde 50 kg	Cena detaliczna przy ilościach poniżej 50 kg — RM za każde 5 kg
Ceny dla Kowna			
do 15. 11. 1941	1.45	1.80	0.20
15. 11.—28. 2. 1942	1.50	1.85	0.20
1. 3.—31. 3. 1942	1.75	2.15	0.23
od 1. 4. 1942	1.80	2.20	0.24
1. 5. 1942	1.90	2.30	0.25
	Loco stacja odbiorcza prowincja		
Ceny dla prowincji			
do 15. 11. 1941	1.35	1.55	0.17
15. 11.—28. 2. 1942	1.40	1.60	0.17
1. 3.—31. 3. 1942	1.65	1.80	0.19
od 1. 4. 1942	1.70	1.90	0.20
1. 5. 1942	1.80	2.—	0.21

Przy dostawie producenta loco piwnica — konsumenta obowiązuje cena detaliczna.

IV. WYROBY MIĘSNE I MASARSKIE

Rodzaj towaru od producenta franco jego stacja kolejowa	Jednostka	Cena kupna za 100 kg. żywej wagi RM	Cena sprzedażna za 100 kg. wagi po zabiciu RM	Cena kupna za 100 kg wagi po zabiciu przez samego producenta (ubój przez wieśniaków) RM
A. Świnie				
Gatunek A. waga ponad 135 kg.	100 kg.	58	82	74
B. waga 120—134,5 kg.	„	54	77	76
C. waga poniżej 120 kg.	„	48	72	65
Bydło rogate				
Gatunek A. młodsze pełnomięsne najwyższa wartość ubojowa	„	35—40	82	74
B. inne pełnomięsne albo tuczone	„	31—34	77	70
C. mięsne	„	26—30	70	63
Cielęta				
Gatunek B. średnie cielęta tuczone i ssące	„	44	75	63
C. małe cielęta ssące i cielątka	„	do 36	70	63
Jagnięta, owce i barany				
Gatunek A. (barany, najlepsze jagnięta)	„	52	108	97
B. (najlepsze owce)	„	44	100	90
C. (inne owce)	„	do 36	92	83
(strzyżonych owiec nie sprzedaje się)				
Knury	„	do 48		

B. Ceny mięsa w sprzedaży detalicznej.	Jednostka	Ceny w przedaży detalicznej
		RM
Mięso wieprzowe.		
Karbonada (kotletówka)	1 kg	1.24
Słonina grzbietowa	1 „	0.94
Boczek piersiowy	1 „	1.08
Pieczeń	1 „	1.05
Tłuszcz nieprzetopiony	1 „	0,96
Mięso łopatkowe	1 „	0.96
Żeberka	1 „	0.40
Baleron	1 „	0.86
Kość rurowa—golonka	1 „	0.70
Polędwica	1 „	1.24
Nogi	1 „	0.20
Nerki	1 „	0.60
Głowizna	1 „	0.46
Kości z mięsem	1 „	0.20
Mięso wołowe.		
Krótkie żeberka	1 „	0.96
Mięso na zupę	1 „	0.96
„ na pieczeń,—mięso do smażenia	1 „	1.10
Kość rurowa z mięsem—mięso z nóg	1 „	0.46
Tłuszcz nieprzetopiony	1 „	0.60
Karkowina	1 „	0.52
Befsztyk	1 „	1.34
Polędwica	1 „	1.64
Mięso bez kości	1 „	1.15
„ mielone	1 „	1.08
Nerki	1 „	0.68
Kości	1 „	0.20
Mięso cielęce.		
Pieczeń	1 „	1.30
Nerkówka	1 „	1.30
Część środkowa	1 „	1.30
Mostek cielęcy	1 „	1.08
Kotletówka	1 „	1.18
Wątróbka najlepszej jakości	1 „	1.30
Płuca	1 „	0.40
Baranina (jagnięta i owce) świeża.		RM
Pieczeń	1 kg	1.30
Nerkówka	1 „	1.30
Część środkowa	1 „	1.30
Mostek	1 „	1.08
Kotletówka	1 „	1.18
Wątróbka	1 „	1.30
Płuca	1 „	0.40
Wędliny.		
Kiełbaski wiedeńskie	1 „	1.68
Mortadela	1 „	1.56
Wędzona kiełbasa krakowska	1 „	1.92
Sucha kiełbasa twarda	1 „	1.92
Wątrobianka z kostkami słoniny	1 „	1.92
Pasztetówka	1 „	1.56
Krwawa kiszka z kostkami słoniny	1 „	1.30
Krwawa kiszka z ozorem	1 „	1.54
Kiełbasy bawarskie	1 „	1.20
Kiełbaski myśliwskie	1 „	1.76
Kiełbasy turyngskie	1 „	1.76
Świeża kiełbasa krakowska	1 „	1.70
Pasztet z wątroby	1 „	1.90
Kaszanka	1 „	0.50
Salceson	1 „	1.40
Szmalec	1 „	1.20
Łój	1 „	0.72
Wędzona tłusta słonina	1 „	1.20
Wędzony boczek przerastały	1 „	1.32
Konserwy mięsne.		
Gulasz wieprzowy	0.48 kg.	0.81
„ cielęcy	0.48 „	0.81
„ wołowy	0.48 „	0.74
Mięso wołowe we własnym sosie	0.48 „	0.67
Cielęcina	0.48 „	0.69

V. MLEKO I PRODUKTY MLECZARSKIE

Wyroby	Jednostka	Zakup hurtowy RM	Sprzedaż hurtowa RM	Sprzedaż detaliczna RM
Masło				
Gatunek I-a	1 kg	1.90	2.—	2.20
„ I-b	„	1.85	1.95	2.15
„ I-c	„	1.80	1.90	2.10
„ II-a	„	1.80	1.90	2.10
„ II-b	„	1.75	1.85	2.05
„ III	„	1.60	1.70	1.90
Masło wiejskie	„	1.50	1.60	1.80
Ser				
Ementaler 50% I	„	1.36	1.46	1.60
„ 50% II	„	1.21	1.31	1.45
Edamski I	„	1.26	1.36	1.50
„ II	„	1.16	1.26	1.40
„ III	„	0.96	1.06	1.20
Semgalski (20%) I	„	0.64	0.70	0.80
„ (20%) II	„	0.56	0.63	0.70
Tylżycki (45%) I	„	1.26	1.36	1.50
„ (45%) II	„	1.16	1.26	1.40
„ (45%) III	„	0.96	1.06	1.20
Tylżycki (20%) I	„	0.73	0.80	0.90
„ (20%) II	„	0.63	0.70	0.80
z mleka zbieranego:				
świętojański	„	—	0.75	0.80
biały	„	—	0.55	0.60
ziołowy, po 35/50 gr netto	Za sztukę	—	0.09	0.10
z Harcu, po 65 gr netto	„	—	0.09	0.10
do smarowania, po 250 gr netto	„	—	0.48	0.50
Mleko pełnotłuste				
Pasteuryzowane w butelkach	1 litr	—	0.13	0.14
w konwiach	„	—	0.12	0.13
Swieże w butelkach	„	—	0.12	0.13
w konwiach	„	—	0.11	0.12
Kefir	„	—	0.11	0.12
Joghurt	„	—	0.22	0.24
Mleko chude				
Pasteuryzowane zbierane				
Swieże mleko w butelkach	„	—	0.06	0.07
w konwiach	„	—	0.05	0.06
Maślanka w butelkach	„	—	0.09	0.10
w konwiach	„	—	0.07	0.08
Twaróg z mleka pełnotłustego	1 kg	—	0.82	0.95
„ chudego	„	—	0.30	0.35
Mleko kondensowane				
słodzone w puszkach po 500 gr netto	Za sztukę	—	0.56	0.60
po 250 gr netto	„	—	0.33	0.35
niesłodzone w puszkach po 500 gr netto	„	—	0.39	0.42
po 250 gr netto	„	—	0.23	0.25
Cukierki mleczne I gatunek	1 kg	—	1.17	1.30
Smietanka kremowa	„	—	0.95	1.20

Produkty	Jednost.	Zakup hurt. RM	Sprzed. hurt. RM	Sprzed. detal. RM
		Niesort. za 1 kg.	Sortow. za 10 szt.	za szt.
Jaja				
Zupełnie świeże				
Gatunek A — duże, ponad 60 gr.	—	0.95	0.70	0.08
średnie od 50—60 gr.	—	0.95	0.65	0.07½
Świeże				
Gatunek B — duże, ponad 60 gr.	—	0.95	0.60	0.07
średnie od 50—60 gr.	—	0.95	0.56	0.06½
Miód				
w plastrach	1 kg.	1.90	2.—	2.20
płynny	„	1.70	1.80	2.—
w słojach po 200 gr. netto	za szt.	—	0.50	0.60
Kazeina				
sztuczny twaróg, gatunek I-a	1 kg.	0.30	—	—
I-b	„	0.26	—	—
II	„	0.22	—	—
III	„	0.19	—	—
Kwaśna kazeina	1 to.	—	1000.—	—

VI. DRÓB.

	Jednostka	Drób bity — tuczony RM.	Drób bity — nietuczony RM.	Drób żywy — tuczony RM.	Drób żywy — nietuczony RM.
Gęsi bez podróbek, głowy, skrzydeł i nóżek:					
1 gatunek	1 kg	1.20	0.90	0.70	0.50
2 „	1 „	0.80	0.55	0.50	0.35
Indyki — jak wyżej					
1 gatunek	1 „	1.—	0.70	0.60	0.40
2 „	1 „	0.70	0.50	0.40	0.30

	Jednostka	Drób bity tuczony	Drób bity nietuczony	Drób żywy tuczony	Drób żywy nietuczony
		RM	RM	RM	RM
Indyczki — jak wyżej					
1 gatunek	1 "	1.20	0.90	0.70	0.50
2 "	1 "	0.80	0.55	0 50	0.35
Kaczki — jak wyżej					
1 gatunek	1 "	1.50	1.05	0 90	0.60
2 "	1 "	1.—	0.70	0.60	0.40
Kury — jak wyżej					
1 gatunek	1 "	1.—	0.70	0.60	0.40
2 "	1 "	0.70	0.50	0.40	0.30
Młody drób (kogutki, kurki, kurczęta) — jak wyżej					
1 gatunek	1 "	0.80	0.55	0.50	0.30
2 "	1 "	0.55	0.35	0.30	0.20

VII. RÓŻNE ARTYKUŁY SPOŻYWCZE

	Jednostka	Cena detaliczna
„Kawa Ludowa"		
w opakowaniu	1 kg.	0.51
luźna	"	0.47
Herbata owocowa	"	1.38
Cukier (kryształ)	"	0.48

Ryga, dnia 12 września 1941 roku.

Komisarz Rzeszy dla Kraju Wschodniego
W/Z. FRÜNDT

—ooo—

Ogłoszenie Nr. 1

dotyczące regulowania płac w Kraju Wschodnim

W myśl § 8 i § 10 zarządzenia z dnia 11 września 1941 r., dotyczącego regulowania cen i płac w Kraju Wschodnim, zarządzam w okręgach generalnych Litwy i Łotwy, co następuje.

§ 1.

DODATEK DO PŁAC

(1) Do płac, poborów, pensji emerytalnych i innych wynagrodzeń za pracę oraz rent należy niezależnie od ich wysokości przyznać dodatek.

(2) Dodatek należy wypłacać jedynie nie niemieckim siłom roboczym.

(3) Dodatek wynosi:

1) dla zatrudnionych na godziny, na szychty oraz tygodnie 0,12 RM za każdą godzinę pracy.

2) dla zatrudnionych miesięcznie 24 RM za każdy miesiąc.

(4) Dodatek należy wypłacać również i tym pracownikom, którzy oprócz opłaty w gotówce otrzymują jeszcze utrzymanie. Wartość utrzymania, obliczoną w wysokości 24 RM miesięcznie lub 0,80 RM dziennie, należy potrącić od ogólnej wysokości dochoru.

§ 2.

WYKAZY PŁAC

Wszelkie zakłady, przedsiębiorstwa i urzędy, zatrudniające nie niemieckie siły robocze, winny przedstawić odnośnemu komisarzowi okręgowemu wykazy z wyszczególnieniem następujących danych:

1. Wyszczególnienie pojedyńczych zatrudnionych w nich grup zawodowych i fachowych,

2. dane o wysokości płac i uposażeń tych poszczególnych grup zawodowych i fachowych według stanu z dnia 20 czerwca 1941 r.

§ 3.

Komisarze okręgowi wyznaczają termin przedłożenia im wyszczególnionych w § 2 wykazów.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od dnia 16 września 1941 r.

Ryga, 12 września 1941 r.

Komisarz Rzeszy
dla Kraju Wschodniego
w/z FRÜNDT

Zarządzenie

dotyczące wykonywania nadzoru nad cenami w Kraju Wschodnim

W myśl § 9 i § 10 zarządzenia o regulowaniu cen i płac w Kraju Wschodnim z 11 września 1941 r., postanawiam:

§ 1.

Wykonanie nadzoru nad cenami jest obowiązkiem Komisarzy generalnych i okręgowych.

§ 2.

(1) Komisarze okręgowi mogą nakładać kary porządkowe do wysokości 500 RM. oraz zarządzeń zamknięcia przedsiębiorstw handlowych na przeciąg 2 tygodni.

(2) Od decyzji Komisarza okręgowego można złożyć zażalenie na ręce właściwego Komisarza generalnego w przeciągu miesiąca od chwili podania decyzji do wiadomości. Decyzja Komisarza generalnego jest ostateczna.

§ 3.

(1) Komisarze generalni mogą nakładać kary porządkowe do wysokości nieograniczonej, zarządzać zamknięcie przedsiębiorstw handlowych na stałe oraz winnym osobom zabronić dalszego wykonywania czynności handlowych.

(2) Od decyzji Komisarza generalnego można złożyć zażalenie na ręce Komisarza Rzeszy w przeciągu miesiąca od chwili podania do wiadomości decyzji.

§ 4.

Kary więzienia mogą nakładać tylko sądy.

§ 5.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 16 września 1941 r.

Ryga, dnia 12 września 1941 r.

Komisarz Rzeszy
dla Kraju Wschodniego
w/z FRÜNDT.

Zarządzenie o wykazie cen

Na podstawie § 10 zarządzenia o regulowaniu cen i płac w Kraju Wschodnim z 11 września 1941 r. zarządzam:

§ 1.

Wszystkie wystawione w oknach wystawowych i sklepach, jak również na rynkach towary winny być opatrzone kartkami, uwidoczniającymi dokładną cenę w reichsmarkach i jednostkę towaru, wystawionego na sprzedaż.

§ 2.

Ceny niżej wymienionych towarów należy wypisać w cennikach, które winny być umieszczone w oknach wystawowych i wewnątrz sklepu na wyraźnie widocznym miejscu.

mięso i kiełbasy
pieczywo
przetwory zbożowe
strączkowe
kawa
herbata
cukier
marmelada
masło
jaja
ser
kartofle

Obowiązek opatrzenia kartkami z ceną według § 1 obowiązuje.

§ 3.

Fryzjerzy, szewcy i pralnie obowiązane są najważniejsze swoje świadczenia objąć cennikami, które należy umieścić w oknie wystawowym i w sklepie na dobrze widocznym miejscu.

§ 4.

(1) Restauracje, jadłodajnie, kantyny i inne podobne przedsiębiorstwa cenniki potraw i napojów w dostatecznej ilości winny wykładać na stołach i przedstawiać na żądanie każdemu gościowi przed przyjęciem zleceń oraz przy wystawianiu rachunku. Cenniki muszą obejmować wszystkie podawane potrawy i napoje oraz dzień wystawienia. Dochodzące do cen nadwyżki (za obsługę, podatki itd.) należy podać w uwadze w cennikach.

(2) W mniejszych przedsiębiorstwach nie ma zastosowania przepis ustępu 1, jeśli goście mogą zaznajomić się z cenami z cenników, które są umieszczone w lokalach na dobrze widocznym miejscu.

(3) Przy napojach, które sprzedaje się w naczyniach o unormowanej wielkości, należy w cennikach podać wielkość naczynia, do której się odnosi cena.

§ 5.

(1) Przedsiębiorstwa, które w sposób przemysłowy udzielają mieszkań osobom obcym, winny u wejścia, albo obok tablicy meldunkowej swego przedsiębiorstwa na dobrze widocznym miejscu umieścić wykaz, w którym musi być uwidocznione:

1) Liczba istniejących pokoi i oznaczenie ich numerami,

2) Cena za każdy pokój oddzielnie stosownie do liczby łóżek (jedno łóżko albo więcej łóżek).

Umocowane na pokojach numery muszą się zgadzać z numerami oznaczonymi w wykazie.

(2) Przedsiębiorstwa winny ponadto w każdym, służącym do wynajęcia pokoju, umieścić na dobrze widocznym miejscu cennik, który musi zawierać określone w ustępie 1 dane dla tego pokoju.

§ 6.

Wykaz cen ma być sporządzony w niemieckim i każdorazowym krajowym języku.

§ 7.

Zarządzenie obowiązuje od 16 września 1941 r.

Ryga, dnia 12 września 1941 r.

Komisarz Rzeszy
dla Kraju Wschodniego
LOHSE.

—ooo—

Wezwanie do oddania broni

Celem ostatecznego uporządkowania stosunków i niedopuszczenia, by niepewne, zwłaszcza przestępcze elementy nie dostały do swoich rąk broni, przy pomocy której mogłyby niepokoić ludność w jej pracy, drogą dziś wydanego zarządzenia postanowiłem:

1) Należy natychmiast u kierowników urzędów obwodowych i powiatowych zgłosić i oddać broń i amunicję tak gotową, jak i przygotowane istotne części broni i amunicji.

Pod bronią należy w szczególności rozumieć wszelką broń palną, granaty ręczne, jak również taką broń sieczną i kłującą, która zgodnie ze swą naturą jest przeznaczona do zadawania ran przez cięcie, pchnięcie i kłucie. Jako amunicję należy uważać gotową amunicję do broni palnej, proch strzelniczy i materiał wybuchowy, jak również miny wszelkiego rodzaju.

2) podobnie dotyczy to zameldowania i oddania majątku i sprzętu wojskowego wszelkiego rodzaju, stanowiącego niemiecką, rosyjską albo poprzednio litewską, łotewską estońską albo polską własność, która jeszcze do tej pory znajduje się w przechowaniu ludności.

3) Wszelki wyrób, wszelki sposób nabycia albo handel bronią, amunicją lub sprzętem bez dotychczasowego zlecenia niemieckiego urzędu, względnie zezwolenia Generalnego Komisarza, jest wzbroniony i będzie karany śmiercią, w lżejszych wypadkach więzieniem.

Ta sama kara spotka tego, kto posiada albo otrzymuje wiadomość o wyrobie broni i amunicji, albo o istnieniu urządzenia lub zakładu do wyrobu wymienionych przedmiotów, a zaniecha przepisanego zgłoszenia.

4) Noszenie broni dozwolone jest tylko pełniącym służbę członkom służby ochronnej. Wszystkie inne osoby winny mieć do noszenia broni odpowiednie upoważnienie w postaci zezwolenia na broń, które wystawia właściwy komisarz Okręgowy.

5) Kto nosi broń bez pozwolenia, przyjmuje w posiadanie broń albo amunicję lub je posiada, a nie zgłasza tego, ani nie oddaje, będzie karany śmiercią, w lżejszych wypadkach więzieniem.

Kierownicy urzędów obwodowych i powiatów, kierownicy przedsiębiorstw, naczelnicy dzielnic żydowskich itd. są osobiście odpowiedzialni za zgłoszenie i oddanie broni, amunicji i sprzętu wojennego. Przy niedostatecznym przeprowadzeniu wydanych zarządzeń będą oni karani śmiercią albo więzieniem.

W szczególnie ciężkch wypadkach należy się liczyć z zastosowaniem środków odwetowych zbiorowej natury.

Kto zostanie przychwycony na nieprawnym posiadaniu broni, winien spodziewać się, że będzie uważany za partyzanta i odpowiednio potraktowany.

Spodziewam się, że ludność sumiennie wykona postanowienia niniejszego zarządzenia, które zostało wydane w interesie jej własnego bezpieczeństwa.

Ryga, 12 września 1941 r.

Komisarz Rzeszy
dla Kraju Wschodniego
LOHSE.

Zarządzenie o broni i amunicji

I. POSIADANIE BRONI

§ 1.

Posiadanie broni, amunicji i sprzętu wojennego jest wzbronione.

§ 2.

(1) Pod bronią w sensie tego zarządzenia należy rozumieć wszelką broń palną, granaty ręczne, jak również taką broń sieczną i kłującą, która stosownie do swej natury jest przeznaczona do zadawania ran przez cięcie, pchnięcie lub ukłucie.

(2) Amunicją w sensie tego zarządzenia jest gotowa amunicja do broni palnej, jak również proch strzelniczy, materiał wybuchowy i miny wszelkiego rodzaju.

(3) Gotowe lub obrobione istotne części broni palnej lub amunicji traktowane są na równi z gotową bronią palną albo gotową amunicją.

II. ZGŁOSZENIE I ODDANIE POSIADANEJ BRONI

§ 3.

(1) Kto posiada broń albo amunicję, jest obowiązany zgłosić o tym pisemnie lub ustnie z zaznaczeniem liczby i rodzaju oraz oddać te przedmioty.

(2) Ten sam obowiązek odnosi się do tego, kto posiada sprzęt wojenny wszelkiego rodzaju, pozostawiony przez wojsko w budynkach, na drogach i placach albo na wolnym polu.

(3) Treść obowiązków, zawartych w ustępach 1 i 2, ogranicza się tylko do zgłoszenia w urzędach wymienionych w § 5, jeśli oddanie z powodu wielkości nie może być wymagane, albo też dlatego, że odniesienie połączone jest z poważnym niebezpieczeństwem życia.

(4) Do złożenia zgłoszenia jest również zobowiązany każdy, kto ma wiadomość o istnieniu ukrytej broni i amunicji.

§ 4.

Od obowiązku oddania, lecz nie od obowiązku zgłoszenia są zwolnieni członkowie służby ochronnej.

§ 5.

Zgłoszenie i oddanie winno nastąpić niezwłocznie u właściwego Komisarza Okręgowego albo w najbliższym wojskowym urzędzie, lub u właściwego kierownika urzędu obwodowego, względnie Powiatu. Kierownicy urzędów obwodowych i powiatów są zobowiązani przekazać te zgłoszenia natychmiast właściwemu Komisarzowi Okręgowemu, a oddane przedmioty niezwłocznie oddać do wyznaczonej przez niego składnicy.

III. ZGŁOSZENIE I ODDANIE ŚWIEŻO ZNALEZIONEJ BRONI

§ 6.

(1) Kto znajduje broń, amunicję albo sprzęt kategorii, określonej w §§ 1, 2, jest zobowiązany wziąć go do siebie i niezwłocznie zgłosić i złożyć u właściwego Komisarza Okręgowego albo w najbliższym wojskowym urzędzie albo u właściwego kierownika urzędu obwodowego względnie powiatu. Kierownicy obwodów i powiatów są zobowiązani do niezwłocznego dalszego przekazania zgłoszeń właściwemu Komisarzowi Okręgowemu i do natychmiastowego oddania do punktu oddawczego.

(2) Treść wymaganego w ustępie 1 zdania obowiązku ogranicza się do zgłoszenia w wymienionych tam urzędach, jeśli dostarczenie nie może być wymagane.

IV. SPORZĄDZANIE I NABYWANIE BRONI

§ 7.

Sporządzanie, nabywanie lub handel bronią, amunicją i sprzętem jest zakazany, o ile nie zostało wydane wyraźne zlecenie przez urząd niemiecki albo nie udzielono zezwolenia przez właściwego Komisarza Generalnego.

Kto wie albo dowie się o sporządzeniu broni, amunicji albo o istnieniu urządzenia lub zakładu do wyrobu określonych w §§ 1, 2 przedmiotów, jest obowiązany o tym natychmiast zgłosić właściwemu Komisarzowi Okręgowemu.

V. NOSZENIE BRONI

§ 8.

Noszenie broni jest dozwolone tylko w służbie znajdującym się członkom służby ochronnej. Wszystkie inne osoby mogą tylko wtedy nosić broń, gdy posiadają wystawione przez Komisarza Okręgowego pozwolenie na broń.

VI. POSTANOWIENIA KARNE

§ 9.

(1) Śmiercią, a w lżejszych wypadkach pozbawieniem wolności będzie karany, kto rozmyślnie lub przez opieszałość

a) nie wykona obowiązku zgłoszenia i oddania, który dotyczy go stosownie do §§ 3, 5, 6, 7 ustęp 2.

b) jako kierownik urzędu obwodowego lub powiatu nie wykona ustanowionego w §§ 5, 6 obowiązku zgłoszenia i odprowadzenia.

c) bez odpowiedniego zezwolenia (§ 7 ustęp 1) sporządza broń i amunicję i uprawia tymi przedmiotami handel.

(2) W ten sam sposób będzie również ukarany, kto bezprawnie posiada broń, amunicję albo sprzęt wojenny.

(3) Równocześnie może być zarządzona konfiskata.

VII. ZAKRES MOCY OBOWIĄZUJĄCEJ.

§ 10.

Postanowienia tego zarządzenia nie mają zastosowania do członków niemieckiej siły zbrojnej, ani członków niemieckiego zarządu cywilnego. Komisarz Rzeszy może zezwolić na dalsze wyjątki.

§ 11.

(1) Zarządzenie to wchodzi natychmiast w życie.

(2) Wydane do tej pory pozwolenia na noszenie broni tracą niniejszym swą ważność.

Ryga, 12 września 1941 r.

Komisarz Rzeszy
dla Kraju Wschodniego
LOHSE

—ooo—

Regulowanie zagadnienia pracy

Zarządzenie Komisarza Rzeszy dla Kraju Wschodniego

Na podstawie udzielonego mi przez Führera pełnomocnictwa zarządzam:

Wobec przywrócenia normalnych warunków życia gospodarczego jest objawem niedopuszczalnym, aby siły robocze pozostawały bez zatrudnienia. W celu ponownego wprowadzenia tych sił do pracy i zabezpieczenia bytu jednostce i jej rodzinie współpraca na tym polu jest obowiązkiem każdego w miarę jego sił i możliwości. Kto konieczność tę ignoruje, względnie uchyla się od niej, ten szkodzi sam sobie, a tym samym i ogółowi. Dla osiągnięcia uregulowanego układu pracy zarządzam co następuje:

§ 1.

Wszyscy mieszkańcy terenów, podległych komisarzowi Rzeszy dla Kraju Wschodniego, są obowiązani, na zarządzenie odnośnego urzędu pracy, zgłosić się dla zarejestrowania. Kategorie osób, porządek i czas rejestracji ustalają urzędy pracy. Zgłaszać się należy osobiście, przynosząc ze sobą dokumenty, stwierdzające tożsamość oraz dotychczasowy rodzaj zajęcia (dowód osobisty, zaświadczenie pracy itp.).

§ 2.

Urzędy pracy są uprawnione, w razie ważnych i pilnych robót, do zatrudnienia odnośnych sił roboczych poza miejscem ich stałego zamieszkania za odpowiednim wynagrodzeniem. W wypadku wielkiego zapotrzebowania, w szczególności zaś przy zarządzeniach, mających na celu zabezpieczenie produkcji rolnej, mogą być użyci młodociani określonych roczników.

§ 3.

O ile ze względów produkcyjnych konieczne jest zwolnienie w ciągu tygodnia więcej niż 10 sił roboczych, kierownik przedsiębiorstwa musi zakomunikować o tym pisemnie odnośnemu urzędowi pracy przed udzieleniem wymówienia. Wyznaczenie sił roboczych, podlegających zwolnieniu, winno się odbywać w porozumieniu z urzędem pracy. W wypadku zaistnienia przyczyn siły wyższej może urząd pracy skrócić terminy wymówienia.

§ 4.

Zatrudnienie pracowników obojga płci poniżej lat 25 wymaga zezwolenia urzędu pracy. Wyjątek stanowi tu zatrudnienie przy pracach rolnych.

§ 5.

Wszelkie podania, składane w urzędzie Pracy, muszą być pisane w dwóch językach — w języku niemieckim oraz w języku krajowym.

§ 6.

Kto się nie stosuje do zarządzeń urzędów pracy, przeszkadza unormowanej odbudowie gospodarczej kraju i będzie z tego powodu karany.

§ 7.

Zarządzenie to wchodzi w życie w dniu dzjsiejszym.

Komisarz Rzeszy
dla Kraju Wschodniego
W zastępstwie: podp. FRUE...

Kowno, 15.IX. 1941.

MOST NA PÓŁNOC

„Völkischer Beobachter" wydrukował 16 września r. b. poniżej podany artykuł.

„Podczas gdy na wyspie Fehmarn w niedzielę przed południem po stronie niemieckiej uroczyście rozpoczęto budowę tak zwanej „Drogi ptaków" (połączenie kolejowe i samochodowe między Niemcami a Danią), tegoż dnia w Flintinge na wyspie Laaland po stronie duńskiej w taki sam uroczysty sposób rozpoczęto pracę nad budową nowego połączenia między Danią a Niemcami. Po obu stronach w uroczystości wzięli udział minister Rzeszy i generalny dyrektor kolei niemieckich Rzeszy dr. inż. h. c. Dorpmüller, generalny inspektor niemieckiej komunikacji, minister Rzeszy dr. inż. Todt, następnie niemiecki poseł von Renthe-Fink, duński minister robót publicznych Gunnar Larsen oraz generalny dyrektor duńskich kolei państwowych, Kruitzen.

Budowy „Drogi ptaków", którą rozpoczęło budować w sposób uroczysty 14 września w punktach wyjściowych Fehmarn, Flintinge i Roedby, a która stanowi najkrótsze połączenie między Kopenhagą a Kontynentem, żądano, jak oświadczył duński minister komunikacji Larsen w swoim przemówieniu, w piśmie, wydanym w Kopenhadze w 1793 r. Już wtedy wyczuwano, że zupełnie nie wystarcza, by zadaniem Danii było zamykanie drogi między Morzem Niemieckim a Bałtyckim: albowiem dawało to okazję do interwencyj Brytanii, Napoleona i Rosji; nie ulegało wątpliwości, że państwo-wyspa będzie tylko wtedy silne, jeśli wybuduje most, łączący je, w kierunku z północy na południe, z kontynentem.

Z powodu partykularyzmu europejskiego, pieczołowicie podsycanego przez politykę brytyjską na kontynencie, nieustannie dzielącą wszystkich, zawsze unicestwiano te plany, jak przypomniał minister Rzeszy dla komunikacji dr. Dorpmueller, plany, które osiemdziesiąt lat temu próbowano w Niemczech zrealizować. Ale nie zrealizowano ich z powodu niechęci Danii, pruskiego fiskalizmu kolejowego, mającego na widoku jedynie interesy skarbu, bez uwzględnienia potrzeb życia gospodarczego kraju i brytyjska sztuka okrażania. Jeśli dziś Rzesza w trakcie ciężkiej walki o swój byt podejmuje realizację tego zadania, jeśli mądrzy i energiczni ludzie w Danii, jak generalny dyrektor kolei państwowych Kruitzen, przeforsowali tę myśl u swoich ziomków a do pracy nad odbudową wspólnego dzieła staną także duńscy robotnicy i wypróbowana wielokrotnie duńska sztuka inżynierska i jeśli północny sąsiad Niemiec rzeczywiście jest gotów do poniesienia kosztów pieniężnych — wszystko to jest nietylko zwycięswem gospodarczego rozsądku, ale przede wszystkim wymownym dowodem, jak będzie wyglądać w tworzącej się nowej Europie owocna współpraca.

Praktyczne rozważania, które doprowadziły do rozwiązania tego ważnego zagadnienia komunikacyjnego, są zupełnie jasne. Omawiając je, Kruitzen powiedział:

„Kopenhaga zbliży się do kontynentu o 4 — 5 godzin, Stockholm i Oslo o około 12 godzin, a ruch towarowy między Danią, Norwegią i Szwecją z jednej a Niemcami zachodnimi ze strony drugiej znacznie się ulepszy, tak pod względem opłat, jak szybkości oraz wydajności dróg komunikacyjnych". Wynika z tego, jak wielkie znaczenie będzie miało wybudowanie „Drogi ptaków" nietylko dla najbardziej zainteresowanych państw, ale także dla całej Europy, w stronę której kierują swoje oczy państwa nordyckie, gdzie budzi sie świadomość nowych konieczności.

Z terytorium niemieckim wyspa Fehmarn będzie połączona wysokim mostem, oraz będzie wybudowana autostrada jak również tor, na którym będzie mógł odbywać się wydatny pośpieszny ruch kolejowy aż do przystani, z której będzie uruchomiony wielki prom na wyspę Laland. Po stronie duńskiej istnieje jako najkrótsza droga do Kopenhagi podobny nowoczesny węzeł komunikacyjny, przy czym należy mieć na uwadze, że Dania już w ciągu ostatnich dziesieciu lat w sposób istotny wzmocniła połączenie ze stolica, budując potężne mosty oraz ulepszając promy.

Prace, rozpoczęte w wymienionych trzech punktach po stronie niemieckiej i duńskiej, po wygłoszeniu przemówień, prowadzić się będzie dalej przy pomocy łopat i maszyn do oczyszczania przylądowych obszarów z błota; pod względem technicznym stanowią one wprawdzie poważny krok naprzód, ale trzeba stwierdzić, że przede wszystkim są one przejawem nowego nastawienia, które tutaj przechodzi próbę życia. Prawie od lat ośmiu, gdy Wódz Rzeszy wyrzucił pierwszą łopatę ziemi pod budowę autostrady Frankfurt — Mannheim, znane są początki, zapowiadające dobrą w przyszłości pracę. Obok Wodza Rzeszy stali wtedy ci sami mężowie, którzy, po krótkim przemówieniu, rozpoczęli nową budowę na wyspie Fehmarn — Todt i Dorpmueller. Także i wtedy podnosiły się w Rzeszy trwożne głosy mądrali, którzy zawsze wiedzą wszystko najlepiej, a którzy widzieli wszystko w najczarniejszych kolorach, a że te plany są zuchwałe, że z góry są skazane na niepowodzenie, a nawet, wobec bardziej koniecznych spraw aktualnych, zupełnie zbędne. Odpowiedź dał im obecnie dr. Todt — dzieło rozwija się planowo i nie doznaje załamowania, zgodnie z przesłankami, z których się narodziło: z przewidującej planowości i wielkiego znaczenia politycznego.

Dziś jest zupełnie zbędne bardziej szczegółpwe motywowanie tych punktów widzenia, fakty bowiem przemawiają same za siebie; dają one także odpowiedź na pytanie, dlaczego obecnie, podczas wojny, rozpoczyna się to przedsięwzięcie oraz czy będzie można je zrealizować. Nieustanne zagrożenie bytu niemieckiego życia, a nie „zachłanność" niemiecka, jak próbują to wmówić światu brytyjscy kłamcy, ci właściwi promotorzy wojny, była powodem, że do chwili wybuchu wojny Niemcy nastawiali wszystkie swoje poczynania i dzieła na sytuację, która w sposób nieuniknoiony musiała się wytworzyć; nie mogła się nie wytworzyć wobec tego, że polityka angielska na kontynencie wygrywała jednych przeciwko drugim, a Anglia z radością patrzała na wysiłki większego i ciężej pracującego narodu niemieckiego, który chciał mieć jednakowe jak ona prawo do życia. A że praca Niemiec nie poszła na marne, dowodzą niesłychane ataki brytyjskich i amerykańskich czołowych osobistości przeciwko mocnej i nieobawiającej się blokady niemieckiej gospodarce; doszczętne zniszczenie jej, jak również rozsadzenie siły narodu niemieckiego, jest celem obecnej wojny — wprawdzie szaleństwo, ale jest w nim metoda!

A tymczasem fakty, które dla niejednego dotkniętego nimi, są przejściowo może i bolesne, kształtują nową Europę jako obszar zwarty i zdolny do ostawiania oporu. Jest zupełnie naturalne, że zadania, realizacji których wymaga mocne scementowanie Europy, nie mogą być przesunięte do czasu skończenia wojny; wojna jest rodzicem wszystkich rzeczy i, jeżeli się ją prowadziło pod hasłem idei, powodujących zmiany, niosła z sobą nietylko zniszczenie, lecz i nową odbudowę. I tak jest także szczególnie obecnie. Niejedno kształtuje się już w cichości, niejedno przechodzi przez stadium rozwojowe.

Budowa mostu między północą a południem, zapoczątkowana 14 września, jest faktem, który zawsze będzie tkwił żywo we wspomnieniach wszystkich uczestników. Sztandar ze swastyką i narodowy sztandar duński, łopocące wspólnie na wietrze od morza, hymny obu narodów, zagłuszające zgiełk rozpoczynającej się pracy — oto symbole uczciwej gotowości do wspólnego wysiłku nad budową nowej Europy — tego frontu twórczej i gotowej do boju woli, frontu, który dziś utworzyły prawie wszystkie narody kontynentu, a które dziś, ramię przy ramieniu, walczą z wrogiem śmiertelnym szlachetniejszego życia — bolszewizmem, zaś jutro budować będą nowe życie, wkładając w pracę najszczytniejsze swoje zdolności — a budowy tej małym tylko odcinkiem będzie pełna dobrych zapowiedzi cór z bodźców budowa mostu na północy".

Przyjęcie wieśniaków z północnej Litwy

przez Generalnego Komisarza w Kownie

(Pressedienst). Przed kilku dniami Generalny Komisarz w obecności sztabu swoich współpracowników przyjął delegację wieśniaków z północnej Litwy. Po krótkim pozdrowieniu trzej przedstawiciele wieśniaków zwrócili się do Generalnego Komisarza z następującymi przemówieniami:

Jako przedstawiciele swoich powiatów pozdrowili oni pana Generalnego Komisarza, a przez to naród niemiecki i jego Führera, Adolfa Hitlera. Podziękowali mu oni za to, że Führer i jego żołnierze uwolnili ludność litewską od czerwonego teroru.

„Dziś, my litewscy wieśniacy", — mówił jeden z mówców — „razem z wieśniakami Niemieckiej Rzeszy całe nasze żniwo, które w pocie naszego czoła wypracowaliśmy, oddamy Führerowi, ażeby walce o wolność Europy zapewnić zwycięski koniec. Nasz obowiązek myśmy poznali i spełniamy go do końca".

„Chcemy się okazać godnymi zaufania — powiedział inny mówca, — jakim Führer i jego naród nas obdarza. My, litewscy wieśniacy, zdecydowani jesteśmy ofiarować nasze płody słusznej sprawie t. j. walce przeciwko krwawemu terrorowi bolszewickiemu i wolnomularskiej plutokracji".

„Spodziewamy się i życzymy sobie tylko — mówił trzeci mówca, — ażeby wielkie dzieło Führera wkrótce udało się i żeby potem powstała wolna i szczęśliwa Europa".

Generalny Komisarz podziękował zastępcom litewskiego włościaństwa za ich słuszne i przekonywujące zapewnienia i powiedział im ze swej strony, że największe znaczenie w życiu wszystkich ludów zawsze przypada wieśniakowi. Jest on elementem, który ze względu na całą swoją naturę stanowi najsilniejsze przeciwieństwo żydowsko-bolszewickiego systemu zniszczenia i ujarzmienia masy. Walka, którą Führer i jego siła zbrojna prowadzi obecnie zwycięsko przeciwko bolszewikom, jest równocześnie walką w obronie prawa i porządku — przeciwko bezprawiu i tyranii, w obronie europejskiej kultury — przeciwko bolszewickiemu chaosowi, w obronie osobistej wolności i honoru ludzkiego — przeciwko ujarzmieniu, niemoralności i niewoli. Także litewscy wieśniacy mogą i powinni wziąć udział w tej walce przez to, że zatroszczą się o to, by zburzone przez czerwony teror gospodarstwo wiejskie ponownie ożyło i uczestniczyło we wspólnych wysiłkach europejskiego gospodarstwa.

Dalej podkreślił Generalny Komisarz, że on sam pochodzi ze wsi i dlatego szczególnie dobrze rozumie troski wieśniaka. Jest on dlatego zawsze gotów przyjąć wieśniaków, jeśli oni mają mu do przedłożenia swoje życzenia. Powiedział on dosłownie: „Te drzwi, moi włościanie, niech będą zawsze dla was otwarte. Przychodźcie z waszymi troskami, znajdziecie we mnie waszego przyjaciela".

Kończąc, Generalny Komisarz zaprosił delegację na śniadanie. Przy sposobności on i jego współpracownicy poznali osobiście poszczególnych członków delegacji.

Min. fiński Tanner w Berlinie

BERLIN, 20 września (PD). Fiński minister handlu i przemysłu Tanner w towarzystwie przedstawicieli fińskiego handlu i sfer gospodarczych przybył w dniu 19 września do Berlina. W dniu 20 udaje się on do Wiednia, następnie ma on zamiar odwiedzić stolicę Słowacji.

—o—

Masowe mogiły

ofiar masakry bolszewickiej

STANISŁAWOW, 20.9. (PD). Po odwrocie bolszewików sąd okręgowy w Stanisławowie stwierdził, że na podwórzu i w ogrodzie sądu znajdują się trzy masowe mogiły, w których pochowano ofiary terroru bolszewickiego. Ponadto znaleziono także groby w mieście oraz w najbliższej okolicy.

W masowym grobie we wsi Posicze znajdowało się około 200 trupów, a we wsi Pasicza trzy ogromne mogiły, w których zagrzebano mnóstwo ludzi, okrutnie zamęczonych 26, 27 i 28 czerwca. Próby zidentyfikowania trupów były bezskuteczne, wobec tego, że bolszewicy zamordowanych zmasakrowali do niepoznania.

PROJEKT NOWEGO USTROJU FRANCJI

PARYŻ, 20 września. (PD). Obydwie komisje, zajmujące się opracowaniem nowej konstytucji francuskiej i nowego podziału francuskiego terytorium, zakończyły swoją pracę — donosi dziś „Les Nouveaux Temps". Według tego dziennika Francja będzie podzielona na 19 prowincji. Katedra Notre-Dame będzie środkowym punktem prowincji Paryża, mającej 70 kilometrów średnicy, granice pozostałych prowincji nie są jeszcze dokładnie ustalone.

Co się tyczy nowego ustroju, to przewiduje się wzięcie za podstawę gminy jako najmniejszej jednostki, następnie idzie kanton, arrondissement, departament i wreszcie prowincja z gubernatorem na czele. Gdy chodzi o przedstawicielstwo polityczne, to będzie ono w nowej Francji reprezentowane przez dwie organizacje: 1) „Wielką radę", składającą się z 200 niepodlegających usunięciu członków, mianowanych przez głowę państwa i 2) Izby, składającej się z 300 przedstawicieli rodów, zawodów i Legionu, również mianowanych przez głowę państwa. Te dwa przedstawicielstwa narodowe będą się zbierały raz do roku, jako zgromadzenie narodowe, dla przyjęcia orędzia głowy państwa. Do zadań zgromadzenia należy między innymi wybór nowego szefa państwa oraz rewizja konstytucji.

VICHY, 21 września (PD). Przy powiększeniu i zreformowaniu rady narodowej rząd francuski zamierza pozbawić funkcyj pewną ilość członków tego ciała. Na ich miejsce rząd sprowadzi osoby, cieszące się pełnym jego zaufaniem, a które jednocześnie będą reprezentowały szerokie sfery ludności.

W przyszłości mają być uwzględnieni w szerszym zakresie jeńcy wojenni, których wypuszczono z niewoli, następnie przedstawiciele z obszarów zajętych, zwłaszcza z Paryża i północy kraju. Zgodnie z powyższym z rady narodowej został już zwolniony senator Mouten, za przynależność do loży wolnomularskiej.

Siła przez radość

(„Kraft durch Freude")

(Dokończenie)

Dzisiaj posiada KdF, a tym samym i niemiecki robotnik 12 parowców o pojemności 200.000 brt. Oba najnowsze statki „Wilhelm Gustloff" i „Robert Ley" zostały wybudowane i urządzone specjalnie dla KdF. „Robert Ley" naprzykład, który zabiera 1.000 pasażerów, posiada dużą salę zabaw, dwie sale jadalne, ogród zimowy na pokładzie spacerowym, salę teatralna i halę sportową. Z pokładu, służącego do opalania się, prowadzi winda osobowa do pływalni. Podobnie lub jeszcze wspanialej według przedłużonego programu, zostanie wybudowanych po wojnie jeszcze 60 parowców dla KdF.

Na wyspie Rugi jest przewidywane urządzenie kąpieliska morskiego KdF obliczonego na 20.000 osób. Przyczym ilość terenu wybrzeża obliczonego na jedną osobę jest wyższa — niż na najbardziej luksusowych plażach, mianowicie ma wynosić 11 metrów kwadratowych czystej powierzchni plaży, nie wliczając w to ani promenady na wybrzeżu ani chodników spacerowych. W nadchodzącym czasie pokoju przewiduje się budowę dalszych 10 kąpielisk morskich.

O zakresie podróży i wędrówek KdF dają pojęcie następujące cyfry w roku 1938: wyjazdów urlopowych 1.447.972, krótkich wyjazdów 6.811.260, podróży morskich 131.623, wędrówek 1.937.850.

O rozmiarze prac przy organizowaniu wieczorów wypoczynkowych można się zorientować z liczb następujących 1938 r.:

5291 koncertów z 2.515.598 słuchaczami,

54.813 zabaw ludowych przy udziale 13.666.015 uczestników.

12.407 oper i operetek przy 6 639.067 słuchaczach,

19.523 sztuk teatralne przy 7.478.633 słuchaczach.

Do tego dochodzą jeszcze variete i organizowane kabarety, rewie, przedstawienia kinowe, wystawy i ich zwiedzanie, imprezy u robotników państwowej komunikacji samochodowej i wiele innych, na ogół — 144.343 imprez z pięćdziesięciu pięciu milionami uczestników.

Olbrzymiego bilansu osiągnięć „Siły przez radość" cyfry te nie wyczerpują, przeciwnie zaledwie zarysowują.

„Niemiecka organizacja oświaty ludowej" prowadzi za pośrednictwem odczytów i kursów trwałą pracę kulturalną. W r. 1938 zanotowano na różnych kursach 205.000 słuchaczy. Szczególnie ożywioną jest frekwencja na różnych kursach sportowych, aż do jazdy konnej, fechtunku i wioślarki włącznie. W roku 1938 istniało bez mała 10.000 okręgów sportowych z 579.226 członkami. Na kursach sportowych KdF w 1938 r. brało udział prawie 23 miliony uczestników obojga płci.

Nasz krótki przegląd osiągnięć KdF nie byłby kompletny, jeżelibyśmy nie wspomnieli o samochodzie ludowym KdF. Według nowego systemu oszczędzania, każdy robotnik przy oszczędności tygodniowej może stać się właścicielem taniego samochodu ludowego. Niemiecki front robotniczy buduje w Fallersleben najpiękniejszą i najnowocześniejszą na świecie fabrykę samochodów. Samochód KdF stanowi rewelację w dziedzinie motoryzacji, cena jego, jak również i koszta eksploatacji, są niezwykle niskie. Zaledwie zdołano obejrzeć pierwszy wóz, jak posypał się grad obstalunków. Z 253.000 oszczędzających, którzy zgłosili się w pierwszych dziesięciu miesiącach, 100.000 spłaciło już wóz w całości. Jeżeliby wojna nie wybuchła, produkcja rozwijałaby się nadal; obecnie rozpocznie się ona po ukończeniu wojny przy czym w pierwszym roku po wojnie przewidziana jest budowa 450.000 samochodów przy zatrudnieniu 9.000 robotników; rozpocznie się w ten sposób nowa era podróżowania w Niemczech.

Kobiety sowieckie opuszczają Japonię

TOKIO, 20 września (PD). Żona posła sowieckiego w Tokio Smetanina oraz inne żony i dzieci z przedstawicielstwa sowieckiego w Japonii, według doniesień agencji Domei z T[illegible], odjechały dnia 19 września na [illegible] statku bez nazwy do Władywostoku.

Z ostatniej chwili

Fala niemieckich ataków lotniczych na wschód od Kijowa

BERLIN, 21 września (PD). Jak podaje DNB ze źródeł wojskowych na południowym odcinku frontu wschodniego niemieckie siły powietrzne o dużej sile brały w dn. 20 września udział w dalszym niszczeniu okrążonych wojsk sowieckich. W atakach następujących falami, niemieckie samoloty niszczycielskie na wschód od Kijowa atakowały kolumny samochodowe, zgrupowania wojsk oraz kolumny wojsk zmotoryzowanych, przyczym zniszczono ponad 900 nieprzyjacielskich samochodów ciężarowych oraz niezliczona ilość różnego materiału wojennego, Bolszewicy odnieśli ciężkie straty.

Jednocześnie zaatakowały niemieckie samoloty bojowe w czasie operacyj kierowanych na statki na morzu Czarnym i w ujściu Dniepru, większą ilość transportowych statków sowieckich, zatapiając celnymi trafieniami bomb trzy transportowce o pojemności 10.000 TRB. Jedna sowiecka łódź strażnicza i 1 monitor doznały na skutek trafienia przez bomby tak silnych uszkodzeń, że w krótkim czasie zatonęły; jeden sowiecki torpedowiec został ciężko uszkodzony.

†
ś. p.

JAN GRODZKI

podoficer rezerwy
poległ 26 września 1939 r.

Nabożeństwo żałobne za spokój Jego duszy, w drugą rocznicę śmierci, odbędzie się dn. 26 b. m. w kościele św. Jerzego o godz. 7.30.

O czym zawiadamiają przyjaciół i znajomych pogrążeni w głębokim smutku

Żona Syn i Rodzina.

Tłumy wiernych w Kalwarii

obchodzą Dróżki Chrystusowe

Niebawem władze kościelne zamkną sezon letni w Kalwarii pod Wilnem, otwarcie którego nastąpiło w tym roku b. cicho, pod nieznośnym uciskiem bolszewików. Okres Zielonych świąt, okres, w którym przybywa do Wilna najwięcej pielgrzymek, w r. b. minął b. cicho. Bolszewicy nie pozwalali bowiem na zbiorowe zwiedzanie miejsc świętych. Mimo wszystkich zakazów Kalwaria była zawsze ożywiona. Obchodziły Dróżki Chrystusowe pojedyncze osoby oraz grupy zbiorowe. Modlącym się w pięknym lesie sosnowym przeszkadzał gwar zabawiających się komsomolców, którzy szykowali zamach na czczone przez całą Wileńszczyznę miejsce.

Po wypędzeniu bolszewików znikli komsomolcy i pionierzy, a pielgrzymi zaczęli bez żadnych obaw coraz tłumniej napływać do Kalwarii. Chociaż nie widać wielkich kompanij zbiorowych, co nie działa jednak w Kalwarii gromadzi się do kilkaset osób. Pobożni wykorzystują ostatnie dni jesieni i obchodzą kapliczki. Na miejscu organizują się grupy procesyjne i daleko w lasy echo niesie pieśni pobożne.

Kartofle dla Wilna

Jak się dowiadujemy ze źródeł miarodajnych, czynniki gospodarcze miasta na czele z Dyrekcją handlu spożywczego organizują skup kartofli na prowincji.

Wkrótce mają być wysłani do poszczególnych miejscowości specjalni delegaci celem poczynienia zakupów na miejscu.

Dzięki przychylnemu ustosunkowaniu się władz niemieckich, uzyskano możność korzystania ze środków lokomocji, co umożliwi czynnikom gospodarczym szybki dowóz i zaopatrzenie ludności miasta w niezbędny produkt. (t).

Ci Wincuk, ci dziciuk

— Nu o Wincuk, nareszcie juz zawszystkim oszalałasz ci co? Jakby co drugiego nie najdzisz do roboty, tylko jak dziciuk jaki wymurzawszy sia, wziełasz lizak na wszystkie strony smoktać i herbata siorbać. Umitygujsia radza, a to ludzi chichotać będo.

— Wot Banedyś, na czysto gadasz od rzeczy. Jakiż śmiech, bo uważasz Banedyś, co lizun, jakimści sposobam na patyku przyrządzony, dyk jeden koniec smokcza, a na drugi chleb wkoła i zakąsuja, a późniejszą poro, na ćwiek powiesza żeb na jutro był przy miejscu, a i na trzeci dzień bywa co na ścieni wisi jak trafia który sporniejszy, a kiedy już koncza lizania mam suchi patyk na podpałka i zawsze choć trochi drzewy zaszczędza. Praktyczna rzecz bracie. Nu i czego zęby wyszczerzyłasz?

— Umitygujsia Wincuk i nie rozpuskajsia w mowie, bo widza co musi mało tobie lizaka, kiedy i palec w gęba sunisz jak landrynka jaka.

— Zawszystkim Benedyś beztałkowie gadąsz, toż widzisz co palaam akuratnie między zębomi kołupia jak kuždy jeden co ob nich dba, żeb byli białe jak śmiatana.

— Czekaj Wincuk i patrzaj, wo co w ręce trzymasz.

— Nu co, nasówka.

— Nijaka to nasówka Wincuk, a dzicinna pilonka. Wo dzie zaplątał sia w nieczysta sprawa, i lizaki i palcy w gebie, i jeszcze pilona na dodatek. Nie moga dojści do tołku, ci ty ten sam Wincuk, ci dziciuk jaki.

— Prawda co pilonka, toż w jo nos smarkałam, bo uważasz Banedyś obmyłkowie jo wziełam z karzinki, ci w inakszy sposób do mnie zabrała sia.

— Wincuk, a Wincuk!

— Patrzaj Wincuk, już i baba do ciebie zabiera sia.

— A czego tam, ci pali sia?

— Wo, widzisz jego, lichtarka lektryczna na czysto rozebrał i jeszcze śmie pytać ci pali sia, wiadomie nie pali i musi nie będzi, bo i złożyć jo nie moga. Toż żeb kto wiedział, każda część usubnie rozkręcona i położona w kącie. Czysta utrapienia z tym Wincukiem, bo i któż jo zmajstrował ci Wincuk, ci dziciuk ali prandzej Wincuk jak kto.

Nie Wincuk

Koncerty orkiestr wojskowych

Od niejakiego czasu na placach publicznych miasta są urządzane koncerty orkiestr wojskowych.

Dobrze dobrany repertuar koncertowy oraz b. dobre wykonanie sprawia to, że koncerty cieszą się coraz to większa popularnością wśród publiczności wileńskiej.

Należy się wobec tego spodziewać, że koncerty orkiestr wojskowych beda urządzane i nadal, dając ludności miasta możność miłej i kulturalnej rozrywki. (t)

Wiadomości z dnia

23 września WTOREK Tekli

— PLANY ROZBUDOWY MIASTA. Miejska Inspekcja budowlana opracowała 24 nowe projekty, dotyczące rozbudowy miasta.

Plany dotyczą przede wszystkim budowy nowych gmachów rządowych i użyteczności publicznej. (t)

— OPIEKA SPOŁECZNA W MIEŚCIE. Ostatnio Wydział Opieki Społecznej magistratu udzielił 910 skierowań na leczenie bezpłatne niezamożnej ludności miasta oraz wydał zapomóg na ogólną kwotę 78.340 rubli. (t)

— ANKIETY DLA NAUCZYCIELI. W zarządzie do spraw oświatowych opracowano ankiety, które będą potrzebowali wypełnić wszyscy nauczyciele. Celem ankiet jest ustalenie ich uprzedniego nastawienia politycznego oraz pochodzenia aryjskiego poszczególnych nauczycieli. (s).

— DZIAŁALNOŚĆ ELEKTROWNI. Elektrownia Miejska w Wilnie już przeprowadziła naprawę sieci i rozpoczęła całkowicie normalne dostarczanie prądu abonentom. W chwili obecnej zarejestrowano w Wilnie 29048 abonentów, korzystających z prądu elektrowni miejskiej. (s).

— NOWE NORMY ŻYWNOŚCIOWE. Od poniedziałku, dn. 22 września przy sprzedaży artykułów spożywczych są stosowane nowe normy racyj żywnościowych. Ścisłe racje artykułów spożywczych podług nowych obliczeń podamy w dniach najbliższych. (s).

— REJESTRACJA LEKARZY. Wszyscy zamieszkali w Wilnie lekarze, pragnący posiadać prawo praktyki lekarskiej, winni są jak najprędzej zarejestrować się w wydziale zdrowia publicznego przy Gedymino g-ve (d. Mickiewicza) Nr 27. (t).

— NIEFORTUNNA ZABAWA. Przy ul. Bajoru (b. Horodelskiej) dwaj bracia Wróblewscy bawili się granatem ręcznym. Podczas nieostrożnych manipulacji spowodowali wybuch, w wyniku którego odnieśli ciężkie rany. Obydwóch Wróblewskich odtransportowano do szpitala. Jak tłumaczą ranni, granat ten kupili od jakiegoś chłopca za 2 rb. (s).

— OTWARCIE WIELKIEJ PIEKARNI. Obecnie jest na ukończeniu budowa wielkiej piekarni mechanicznej. Uruchomiono już 12 pieców, w których obecnie jest dokonywany wypiek chleba. W przyszłym tygodniu zostanie uruchomionych dalszych 16 pieców. Wydajność nowej piekarni mechanicznej wynosi około 60.000 kg. chleba dziennie, t. j. mniej więcej tyle, ile wynosi zapotrzebowanie dzienne całego miasta.

Po całkowitym uruchomieniu nowej piekarni będą stopniowo likwidowane małe piekarnie żydowskie, najczęściej urządzone bardzo prymitywnie i porozrzucane po całym mieście. (s)

— PRODUKCJA PŁYNNEGO MYDŁA. Jeden z artelów wileńskich, produkujący dotychczas różne wyroby toaletowe i świece, ma zamiar podjąć produkcję płynnego mydła z surowców miejscowych. Produkcja ta zostanie podjęta w najbliższym czasie i prawdopodobnie pokryje zapotrzebowanie miejscowe. Artel zaopatrzył się już w dostateczną ilość chemikalij i surowców. (s)

— WEŁNA Z ODPADKÓW GARBARSKICH. Artel, zajmujący się użytkowaniem odpadków, rozpoczął produkcję wełny z odpadków, powstających przy wyprawianiu skór owczych. Wełnę pozyskuje się w dwóch gatunkach. Gatunek pierwszy nadaje się do wyrabiania przędzy na tkaniny i inne wyroby, przy czym jakość jego jest bardzo wysoka. Gatunek drugi jest pośledniejszy i jako taki będzie użyty do wyrobu butów wojłokowych, oraz wojłoku budowlanego. (s)

Apteki wileńskie

Znane ze swej chlubnej działalności nad ochroną zdrowia publicznego, apteki wileńskie zostały po przyjściu bolszewików narówni z innymi instytucjami wciągnięte w bolszewickie tryby.

Rozpoczął się — zwykły w tych razach — pęd żydów do obsadzania stanowisk.

Ktokolwiek więc miał jakiś związek z aptekarstwem, wkładał biały fartuch „magistra", to też ze wszystkich branż, aptekarstwo najbardziej było zażydzone.

Ostatnio po usunięciu żydów z życia społecznego apteki wileńskie, nie tylko nie odczuwają braku „fachowców", lecz przeciwnie, notują nawet pewną nadwyżkę aptekarzy, co głównie tłumaczy się niechęcią bezrobotnych do wyjazdu celem obsadzenia wolnych stanowisk na prowincji.

Obecnie całokształt spraw, związany z zaopatrywaniem ludności miasta w niezbędne leki, jest całkowicie prowadzony przez tzw. Kantor Aptekarski, w kompetencji którego znajduje się także fabryka odontologiczna i narzędzi chirurgicznych.

Istniejące zapasy medykamentów całkowicie wystarczą na zaopatrzenie wszystkich aptek w niezbędne leki w przeciągu dłuższego czasu, przy czym istniejąca fabryka farmaceutyczna pracuje stale nad uzupełnianiem brakujących leków zagranicznych.

Tak obecnie rozpowszechnione leczenie ziołami skłoniło zarząd apteczny do nawiązania ścisłego kontaktu z prowadzącą skup ziół — Sodybą i zastrzeżenia sobie prawa pierwokupu niezbędnych dla lecznictwa—ziół.

Gorzej nieco przedstawia się sprawa zaopatrywania w medykamenty dalej od miasta położonych aptek na prowincji. Również fabryka wyrobów farmaceutycznych odczuwa brak niektórych surowców.

Należy jednak spodziewać się, że przy życzliwym ustosunkowaniu się władz niemieckich, istniejące trudności zostaną usunięte.

Trzeba stwierdzić, że tok pracy aptek wileńskich nie został w niczym w ciągu ostatnich 2-ch lat wojny — zakłócony. W dużej mierze należy to przypisać wielkiej ofiarności i wyrobieniu społecznemu wileńskiego personelu aptekarskiego. Mimo, że sklepy i rynek zawieszały nieraz wskutek niepewności pieniądza — swe czynności, tylko apteki wileńskie nie zamykały swe podwoje przed potrzebującymi pomocy—mieszkańcami. O tym, ludność Wilna pamięta. (To)

K I N A

Kino „CASINO", Didžioji — (Wielka) 47.

Premiera! Wielki film kryminalny!

Hallo! Hallo!

Radio policyjne donosi...

Nadprogram: **Ostatnie wiadomości z frontu. Walki pod Tallinem i Leningradem.**

Seanse o godz. 15.30, 17 i 19. Kasy czynne od 14.30

Kino „MUZA" Naugarduko (Nowogródzka) 8

Rewelacyjny film kryminalny! Pierwszy raz w Wilnie!

„Fałszerze pieniędzy"

W rolach gł.: Kirsten Herberg, Rud. Fernau, H. Brix.

Początek seansów: godz. 15. 17 i 19.15.

Kino „AUSZRA" Pylimo (Zawalna) Nr 54

Wspan. film **W barwach Niemiec**

W roli głównej Willi Birgel.

Nadprogram: **Wypadki polityczne ostatniej doby.** Przegląd międzynarodowy.

Początek seansów o godz. 16.30 i 18.30.

Kino „KOLEJOWE" ul. Geležinkelio (Kolejowa) 14

Rewelacyjny, arcywesoły film p. t.

NOCE MAJOWE

W rol. tyt.: Maria Rex i Wiktor Sztall

Nadprogram: **Walki pod Smoleńskiem.**

Początek seansów o godz. 17 i 19-ej.

Huta Szklana „KALVARIJA" skupuje **łom szkła** (tłuczkę) Wilno, ul. Turgaus (Targowa) № 3.

WILEŃSKA SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW **„RUTA"** przeprowadza **ponowną rejestrację** członków

Uprasza się wszystkich członków o ponowne **przerejestrowanie się** do dnia 10-go października b. r. w biurze Spółdzielni przy ul. Gedimino (d. Mickiewicza) nr. 22.

Osoby, które nie przerejestrują się do ustalonego terminu, nie będą uważane za członków spółdzielni

Przy ponownej rejestracji należy mieć przy sobie książeczkę członkowską

Sadźcie sady! Największy zysk, najpewniejsza obecnie rzecz dochód! **Drzewka owocowe** odporne na mrozy, Z mówienia: p. Sužonys k/Niemenczyna, Danilowo Taurogiński, lub — Wilno, Kalvarijn (Kalwaryjska) 148 i Žygimantu (Zygmuntowska) 26, sklep

Nauka i wychowanie

Germanistik-Institut" — Didžioji (Wielka) 2—1. Koncesjonowane kursy nauki języka niemieckiego.

Nauczycielka praktyczna, niemiecki, francuski, przygotowuje do szkół. Totorių (Tatarska) 8—15. 986

Privatschule für Deutschen Unterricht. Nauka niemieckiego. Gedimino (d. Mickiewicza) 4. —a

PRACA

Absolwent uniwersytetu poszukuje kondycji. Konarskio g (Konarskiego) 38, godz. 10—12 i 17—18 989

Rolnik wykształcony fachowiec (teorja i praktyka) obejmie natychmiast w poręczającą administrację blisko Wilna (do 30 km.) większy majątek ziemski Zgłosić się do adm. „Gońca" pod „Rolnik fachowiec" 971

Kupno i Sprzedaż

Kupuję kołdry najbardziej zniszczone, poduszki, bieliznę pościelową. Lejvkios (Ludwisarska) 4, pracownia kołder.

Kupno, wymiana znaczków pocztowych do zbiorów Pylimo (Zawalna) 20—1 g. 9—19 a

Kupię elektryczną maszynkę do kawy i kuchenkę. Oferty do adm. „Gońca" pod Maszynka. 992

Kupuję znaczki pocztowe—zgłaszać się od godz 17—19 ul. Danilewiczaus (Śniegowa) 1—18a 985

Kupię karakuły lub foki. Oferty do adm. „Gońca" pod „Karakuły i foki" 989

Kupię zielnik G. Wyżyckiego, leczenie ziołami Biegańskiego, Tuszyński—samochód nowoczesny, rower męski, Artylerios g (Artyleryjska) 10—3 od 11—14 980

Kupię materiał na płaszcz damski, względnie jesionkę (kolor szary), Dainavos (Piekiełko) 8—14 979

Kupię futro karakułowe lub fokowe i srebrnego lisa. Oferty do adm. „Gońca" pod „Srebrny lis" 10 2

Sprzedam kożuch czarny wyjazdowy, kocioł żeliwny 9 wiadrowy i płytkę elektryczną. Artylerjos (Artyleryjska) 10—3 od 11—14 godz. 981

Sprzedam domek jednomieszkaniowy na przedmieściu. Dowiedzieć się: Mildos (Połowa 1-sza) 6a 977

Sprzedam damski płaszcz zimowy i dwa łóżka jesionowe Vytauto (Witoldowa) 13—1b 978

Sprzedam czarne palto zimowe z kołnierzem z wydry Tilto (Mostowa) 5a—1. 993

Sprzedam umywalkę z lustrem i płytę marmurową. Vivulskio (Wiwulskiego) 26a—2 998

Sprzedaję meble i sprzęty domowe. Universiteto (Uniwersytecka) 1—4. g. 12—14 i 16—18 942.

Sprzedaje się: pierze, wóz piekarski i maszynę do korkowania butelek. Zwracać się do artelu Senienos, Wilno, Radvilaitės (d. Królewska) 1—3. 940

Handel i Przemysł

Kosmos Radio

Cz. Dagys Wilno, Gedimino. (d. Mickiewicza) 6. Kupi maszynę do pisania, odbiorniki radiowe, radiosprzęt, elektryczne przyrządy pomiarowe i materiały instalacyjne. 780

Aparaty radiowe elektryczne

naprawia solidnie i tanio Wiktor Jasiunas Aušros Vartų (Ostrobramska) 20 Fachowe porady bezpłatnie.

Kupujemy książki

w dobrym stanie KAZIMIERZ RUTSKI Wilno, Didžioji (Wielka) 14

RÓŻNE

Aparaty i głośniki kryształkowe naprawia solidnie warsztat. Auszros Vartu (Ostrobramska) 2).

BIURO PODAŃ (tłumaczeń) do władz w językach: niemieckim i litewskim. Vilniaus (Wileńska) 25—5, wejście z frontu. 725

Biuro vis a vis Poczty „Centrum" Didžioji (Wielka) 6. Podania do władz, tłumaczenia, przepisywania w niemieckim i litewskim —g

Firma M. Girda. Totorių (Tatarska) 6. wyrabia baterie anodowe, akumulatorowe, akumulatory do wiatraków i in. —a

Hanne z domu Hulla, córkę Rudolfa, żonę kap. W. P., z dwojgiem dzieci, poszukuje Korzeniewski. Łaskawe informacje proszę podać: Mielagėnų (Mohylewska) 6—1 1001

Podania i tłumaczenia w języku niemieckim biegle piszę Gedimino (d. Mickiewicza) 1—21 III piętro. 857

W Grodnie do kolporterów „Gońca" potrzebni są chłopcy. Zgłaszać się do punktu kolportażu na m. Grodno, ul. Stanisławowska 1, godz. 13—14

Podania i tłumaczenia do władz w jęz. niemieckim i litewskim. Odminių (d. Garbarska) 1—26, róg d. Mickiewicza 607

Zgubiony dowód osobisty niemiecki, książeczkę wojskową i dowód osobisty niemiecki (dawny) dnia 19 IX 41 r. na naz. Jana Śnieszko proszę zwrócić za wynagrodzeniem pod adresem Kalinin (Białoskórnicza) 4/3—10 A. Wełko [illegible]

Zgubione 2 kartki żywnościowe 2wu osobowe na naz. Zienkiewicz proszę zwrócić. Karo Kapų Wojsk. Cmentarz) 14a—2 996

Zgubiony dowód osobisty litewski dnia 14 IX br. w Wilnie na nazw. Wojtkiewicza Michała, wydany przez gminę Podbrzeska proszę zwrócić za wynagrodzeniem pod adresem: Kalvarijų g (Kalwaryjska) 87—1 Michał Buda. 990

Zgubioną metrykę ślubną na naz. Serafina Możejki unieważnia się. 997

LOKALE

Domek—mieszkanie 3-pokojowe z kuchnią i ogródkiem, poszukiwane. Oferty do administracji „Gońca" pod „Ogródeczek". —g

Pokoju lub 2-ch umeblowanych, niekrępujących, w śródmieściu — poszukuje samotny pracownik umysłowy. Oferty do administr. „Gońca" pod „Przemysłowiec". 1000

Pokój jeden lub dwa z niekrępującym wejściem i wygodami do wynajęcia. Basanavičiaus (d. W. Pohulanka) 35—6. [illegible]

Pokój umeblowany lub dwa z niekrępującym wejściem w śródmieściu — wynajmie [illegible] wyższy urzędnik [illegible] handlu spożywczego. Oferty do administracji „Gońca" pod „Samotny". —g

LEKARZE

Dr. Janina Jurczenkowa choroby skórne, weneryczne, kobiece. Wilno, Jogailos g-vė (Jagiellońska) [illegible] Przyjmuje od [illegible] 17—19.

Dr. Zygmunt Kudrewicz Specj. weneryczne, skórne, syfilis i moczopłciowe. Wilno, Pilies (Zamkowa) 15. Przyjmuje od 7—10 i od 15—20

Dr. med. K. ŁUKIEWICZ Choroby Skórne i weneryczne Vilniaus (Wileńska) [illegible] przyjmuje od [illegible]

Dr. med. Gustaw Merkielewicz Choroby skórne i weneryczne Gedimino (d. Mickiewicza) 1—1 Przyjmuje od 13 do 20.

AKUSZERKI

Maria Laknerowa przyjmuje od 9 rano do 7 w. J. Jasinskio (Jasińskiego) 7—5

W. Śmiałowska Pilies g. (Zamkowa) 26—6

Samouczek „1000 słów po niemiecku" w dobrym stanie wydawnictwa Trzaski kupię natychmiast. Zgłoszenia do administracji „Gońca" pod „Samouczek". —g

Adres redakcji i Administracji: Wilno, ul. Gedymina 11-a (I piętro). Godziny przyjęć w sprawach redakcyjnych od 10—15. Redaktor przyjmuje od 12 — 14. Administracja czynna od 9 — 17 (oprócz niedziel i świąt).

Ceny ogłoszeń: Wiersz milimetrowy 1 szpalt. na 4 str. — 1 rb. Drobne do 10 słów — 5 rb., następne słowo — 50 kop., 1 wiersz w kronice—3 rb., litera tłustego druku w ogłosz. drobnych — 50 kop. Stronica ma 8 szpalt.

Redakcja rekopisów niezamówionych nie zwraca. Administracja nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmieszczenia i terminu ogłoszeń.

Państwowa Drukarnia Nr. 1 Wilno. Wydawca — redaktor: Czesław Ancerewicz.